

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

ÅRSREDOVISNING 1966/67

Koncernens anläggningar och skogsinnehav i Sverige

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

ÅRSREDOVISNING 1966/67

Ordinarie bolagsstämma hålles å Svenska Handelsbankens huvudkontor, Arsenalsgatan 11, Stockholm, tisdagen den 27 februari 1968 kl. 10.00. Aktieägare, som vill deltaga i förhandlingarna å stämman, skall icke blott vara införd i aktieboken utan även anmäla sig hos styrelsen senast kl. 13.00 fredagen den 23 februari 1968. Sådan anmälan skall göras till bolagets huvudkontor i Sundsvall.

Styrelsesammanträde, varom förmäles i 39 § aktiebolagslagen, hålles å bolagets kontor i Sundsvall fredagen den 23 februari 1968 omedelbart före anmälningstidens utgång.

Utdelning, som bolagsstämman beslutar, utbetalas mot kupong nr 23 fr.o.m. onsdagen den 28 februari 1968 hos Svenska Handelsbanken.

Innehållsförteckning

Femårsöversikt	Diagram	4
	Tabell	5
Förvaltningsberättelse	Sammanfattande inledning	6
	Skogsbruk och virkesanskaffning	8
	Cellulosa och papper	9
	Wellpappemballage	13
	Trävaror	13
	Board	14
	Byggmaterial	14
	Distribution	15
	Verkstadsrörelse	15
	Kraftrörelse	17
	Personalfrågor	18
Bokslut	Kommentarer till moderbolagets bokslut	25
	Kommentarer till koncernens bokslut	29
	Moderbolagets vinst- och förlusträkning	31
	Moderbolagets balansräkning	32
	Specifikation av moderbolagets aktieinnehav	34
	Förslag till vinstdisposition	36
	Koncernens vinst- och förlusträkning	37
	Koncernens balansräkning	38
	Dotterbolagens vinst- och förlusträkningar i sammandrag	40
	Dotterbolagens balansräkningar i sammandrag	41
	Koncernens leveranser 1962/63—1966/67	42
	Koncernens tillverkning 1962/63—1966/67	43
Revisionsberättelse		44

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Teknologie doktor Tore Browaldh, ordförande
Direktör Carl A. Jacobsson, vice ordförande
Direktör Nils Berggren
Bruksdisponent Wilhelm Haglund
Direktör Kurt Hellström
Direktör Bo Westerberg
Generalmajor Sten Wählin
Direktör Eije Mossberg, verkställande direktör

Suppleanter

Godsägare Robert Francke
Direktör Gösta Hägglund
Direktör Sverker Kastrup

Revisorer

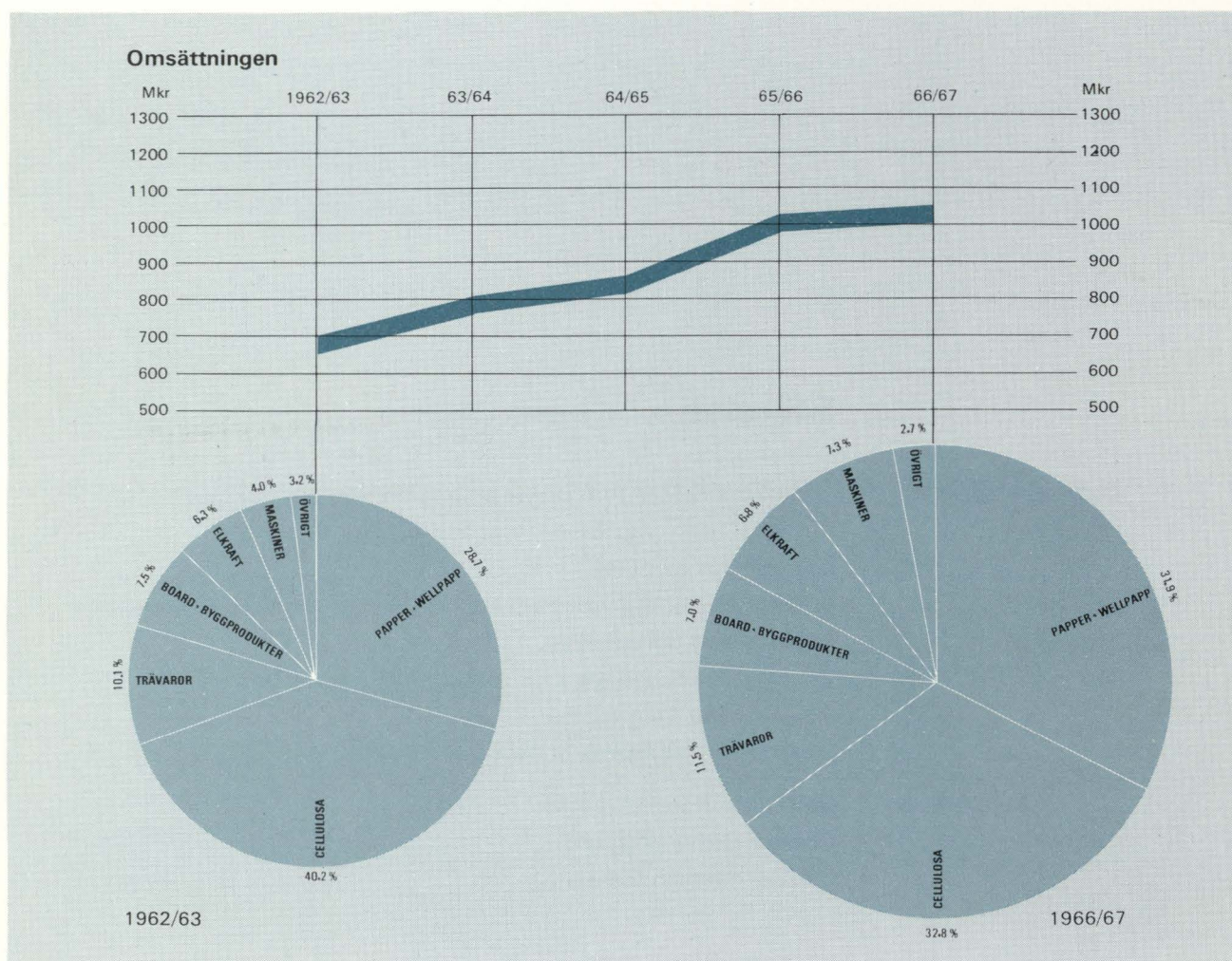
Ordinarie

Auktoriserade revisorn John Wendler
Auktoriserade revisorn P. O. Öhrling

Suppleanter

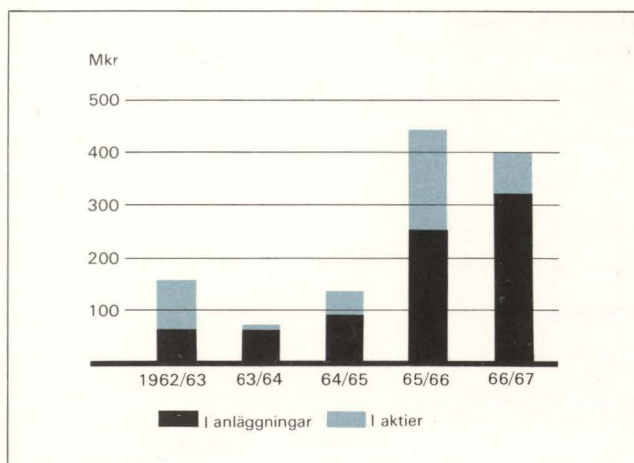
Auktoriserade revisorn C. O. Dahl
Auktoriserade revisorn Reinh. Geijer

SCA-koncernen under de senaste fem åren

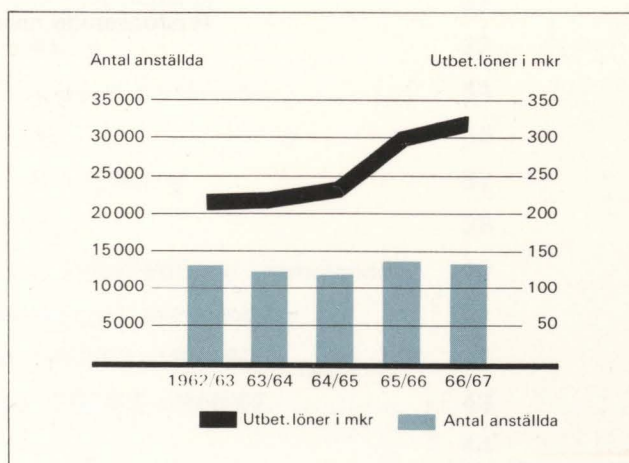

En fullständig specifikation av koncernens leveranser under perioden framgår av sid 42

Investeringar

Antal anställda och lönesumma

Koncernens vinst- och förlust- räkning i sammandrag		1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67
Rörelsen	milj. kr	114	183	206	136	120
Allmänna förvaltningskostnader	milj. kr	— 10	— 11	— 13	— 17	— 18
Aktieutdelning	milj. kr	3	4	4	7	4
Räntor	milj. kr	— 24	— 22	— 18	— 29	— 47
Extraordinära poster	milj. kr	4	9	8	32	26
Vinst före avskrivningar, övriga dispositioner och skatter	milj. kr	87	163	187	129	85
Avskrivningar	milj. kr	— 66	— 102	— 88	— 91	— 99
Investeringsfonder	milj. kr	—	— 10	— 40	—	—
Lagervärdereglering	milj. kr	— 1	—	10	23	51
Gottgörelse från pensionsstiftelser	milj. kr	19	11	11	21	4
Diverse dispositioner	milj. kr	— 1	— 10	— 11	— 25	— 19
Skatter	milj. kr	— 17	— 27	— 39	— 20	— 7
Redovisad vinst	milj. kr	21	25	30	37	15
Utdelning (1966/67 enligt förslag)	milj. kr	17	17	26	29	29
Utdelning pr aktie à kr 100:—	kronor	7	7	8	8	8

Koncernens balansräkning i sammandrag

Fastigheter, maskiner o. dyl.	milj. kr	591	529	535	875	1.057
Övriga anläggningstillgångar	milj. kr	193	184	226	362	450
Varulager	milj. kr	357	357	387	480	551
Övriga omsättningstillgångar	milj. kr	242	343	573	322	276
		1.383	1.413	1.721	2.039	2.334
Eget kapital	milj. kr	421	428	562	690	675
Särskilt avsatta medel	milj. kr	224	229	261	249	192
Långfristiga skulder	milj. kr	596	580	612	769	1.034
Kortfristiga skulder	milj. kr	142	176	286	331	433
		1.383	1.413	1.721	2.039	2.334

Styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning

för verksamhetsåret 1.9. 1966—31.8. 1967

Utsikterna beträffande avsättningen av SCA-koncernens huvudprodukter under verksamhetsåret 1966/67 bedömdes i föregående års förvaltningsberättelse med stor försiktighet. Konjunkturtendenser, tillkomsten av nya produktionsenheter inom cellulosa- och pappersindustrin samt det rådande överutbudet av trävaror nämndes som faktorer som vore ägnade att hindra en snar förbättring av försäljningsläget, och någon deciderad ökning av leveranskvantiteter och leveransvärden i jämförelse med föregående år förutsågs icke.

Den faktiska utvecklingen har i huvudsak verifierat den bild som då gavs. De avvikelser, som inträffade, gick obestriddigen i negativ riktning. Sålunda inträdde såväl för tidningspapper som för kraftliner oväntade svårigheter, och den försiktigt uttalade förhoppningen om viss förbättring av marknadsläget för trävaror infriades i stort sett icke. För huvudprodukternas vidkommande noterades som följd härav ett något lägre sammanlagt leveransvärde än under år 1965/66, trots att Lugnaviks sågverks leveranser tillkom. Denna minskning kompenserades emellertid av omsättningsökningar för övriga produkter, bl.a. med 20 milj. kr för verkstadsprodukter, och det totala värdet av koncernens leveranser till utomstående, som nådde 1.054 milj. kr, översteg med 23 milj. kr motsvarande värde under föregående år. Exportandelen var 72 %.

De nu relaterade konjunktur- och marknadsförhållandena inverkade kännbart på moderbolagets årsresultat. Detta påverkades samtidigt av väsentliga kostnadsstegringar och icke obetydliga kostnader av extraordinär art. De pågående stora investeringarna medförde sålunda en avsevärd belastning genom ökade räntor, igångkörningskostnader och oundvikliga driftstörningar i de under utbyggnad varande fabrikerna. Å andra sidan hann investeringarna endast i ringa utsträckning lämna någon avkastning under året. Sålunda togs t.ex. utbyggnaden av Ortvikens pappersbruk, där 195 milj. kr investerats under de senaste åren, i drift först under augusti månad. Vinterförhållandena förorsakade även detta år merkostnader utöver det normala, även om belastningen icke var så svår som under närmast föregående år.

För att kunna verkställa avskrivningar med drygt 70 milj. kr — i storleksordning motsvarande ett kalkylmässigt avskrivningsbehov — och redovisa en nettovinst av 19,4 milj. kr har det, såsom framgår av moderbolagets vinst- och förlusträkning, varit nödvändigt att taga i anspråk nära 50 milj. kr av lagerreserven. Trots detta har styrelsen och verkställande direktören, med beaktande av de kvarvarande betydande reserverna och de disponibla vinstmedlen, ansett sig i avvaktan på den fortsatta konjunkturutvecklingen böra föreslå oförändrad utdelning, för vilket åtgår 29,3 milj. kr. Även om konjunktursvackan ännu ej är passerad och utsikterna för innevarande verksamhetsår ej kan bedömas optimistiskt, finns dock anledning hysa förväntningar om att skogsindustriens nu aktuella svårigheter successivt skall övervinnas.

Beträffande koncernresultatet hänvisas till bokslutskommentaren.

Investeringarna i anläggningar och jämförliga tillgångar uppgick till 322 milj. kr, varav 238 inom moderbolaget. I beloppet ingick inköp av skogsfastigheter i arronderingssyfte samt av Lugnviks sågverk i Ådalen, tidigare tillhörigt Björkå AB. I övrigt avsåg investeringarna till största delen fortsatta och i några fall avslutande arbeten på tidigare inledda projekt. Av byggnadsinvesteringarna i Munksund och Ortviken avskrevs 10 milj. kr med medel ur investeringsfonden.

För förvärv av intressen i andra företag utgavs 75 milj. kr, varav 63 redovisades inom moderbolaget. Förvärven berörde bl.a. följande företag, som alla presenterats i tidigare förvaltningsberättelser och av vilka en del förvärvats som led i bolagets långsiktiga plan att vertikalt integrera sin produktion och förlägga tillverkningen av de förädlade produkterna till avsättningsländerna.

Aschaffenburg Zellstoffwerke A.G., Redenfelden, Västtyskland: Moderbolaget övertog ca 20 % av aktierna för 10 milj. DM. Enligt den med huvuddelägarna träffade överenskommelsen skall SCA tillskjuta ytterligare ett lika stort belopp i form av lån, som senast år 1970 skall konverteras till aktier.

Bröderna Åkessons Maskinfabrik AB, Hälsingborg: Sunds AB förvärvade för 7,5 milj. kr samtliga aktier i bolaget, som jämte Sund är den enda tillverkaren av plastmaskiner i landet.

Wifstavarfs AB: Moderbolaget förvärvade återstående ca 1.000 aktier, delvis med tillämpning av aktiebolagslagens bestämmelser om rätt för moderbolag att inlösa minoritetsaktier. Utgifterna för årets förvärv uppgick till 0,2 milj. kr. Företagets skogstillgångar och industrianläggningar arrenderades av moderbolaget, och den planerade fusionen med moderbolaget beräknas kunna slutföras under 1967/68.

Papeteries Léon Clergeau S.A., Nantes, och *Papeterie de Pont-Augan S.A.*, Quistinic, Frankrike: Moderbolaget kompletterade för 0,8 milj. kr sitt aktieinnehav i dessa företag och äger nu praktiskt taget samtliga aktier.

Skeena Kraft Ltd., Vancouver, Kanada: Moderbolagets kapitaltillskott under året utgjorde 10,1 milj. kanadensiska dollar i form av lån mot debentures.

Kostnaderna inom koncernen för forskning och utveckling uppgick till 15,5 milj. kr.

Moderbolaget upptog under året två obligationslån å sammanlagt 105 milj. kr och Bålforsens Kraft AB ett å 35 milj. kr.

Skogsbruk och virkesanskaffning

Avverkade och inköpta virkeskvantiteter framgår av följande uppställning.

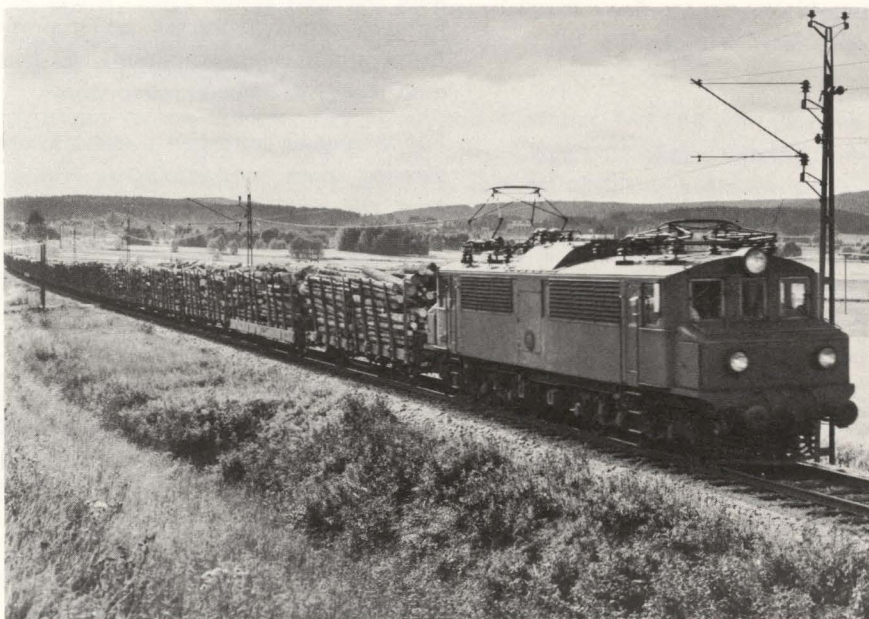
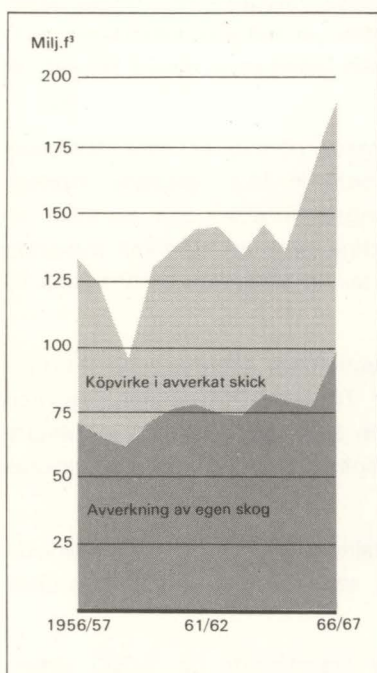
		1966/67	Förändring från föregående år
Från egna skogar	milj. f ³	93	+ 4
Från inköpta rotposter	milj. f ³	56	+ 20
Från virkesleverantörer	milj. f ³	43	- 30
Total virkesfångst	milj. f ³	<u>192</u>	<u>- 6</u>

Uttaget från egna skogar utgjorde 2,4 skogskubikmeter per hektar produktiv skogsmark, motsvarande ca 85 % av den beräknade virkestillväxten per år.

De nominella leveransvirkespriserna låg i genomsnitt för sågtimmer 2 % och för massaved 4 % lägre än föregående år.

För drivningsarbetet rådde inom virkesfångstområdet i stort sett normala vinterförhållanden utom i kustområdet av södra och mellersta skogschefsdistrikten, där drivningarna i hög grad försvårades av mycket besvärliga snöförhållanden som lokalt medförde omfattande snöbrott på den rotstående skogen.

Virkesfångst (milj. f³)

Flottningen kommer i stor utsträckning att ersättas av järnvägstransporter

Tillgången på skogsarbetskraft var i stort sett tillräcklig tack vare fortsatt mekanisering och annan rationalisering av virkets huggning och tilltransport samt av skogsvårdsarbetena. Dagsverksåtgången per skogskubikmeter avverkat virke på egna skogar uppgick under året till 0,25 jämfört med 0,28 året dessförinnan.

De sammanlagda kostnaderna för skogsvård inklusive gödsling av skogsmark uppgick till 19,3 milj. kr. Skogsodling utfördes på 11.200 hektar och ca 22 milj. plantor utsattes. Under året gödslades 59.000 hektar.

Det permanenta skogsvägnätet på koncernens marker utbyggdes med omkring 200 km till en kostnad av 5,2 milj. kr.

Forskning och utveckling var inom skogsvården i huvudsak inriktade på rationalisering av skogsodling med hjälp av mekaniseringslämpliga sådd- och planteringsmetoder samt kemisk och maskinell hyggesbehandling som ersättning för hyggesrensning respektive hyggesbränning.

Arbetet med utveckling av högmekaniserade drivningsmetoder fortgick planenligt. En prototyp av fällnings-buntningsmaskin, som nu insatts i

arbete på bolagets skogar, ger för första gången exempel på en helt mekaniserad drivningsmetod, där allt arbete från och med trädens fällning till och med virkets terrängtransport till bilväg för upparbetning i sortiment utföres av personal placerad i eller vid maskiner.

Enligt beslut av respektive intressenter skall flottningen i Ljungan upphöra fr.o.m. år 1968 och i Indalsälven fr.o.m. år 1969 och ersättas med järnvägstransporter. Denna transportomläggning berör alltså i första hand allt rundvirke som enligt nuvarande transportrutin flottas, men därutöver kommer även virket på vissa av de nuvarande biltransportsträckorna att befordras med järnväg. Det allmänna vägnätet kommer härigenom att i reducerad grad tas i anspråk för långväga virkestransporter.

Virket kommer att lastas på järnvägsvagnar vid ett antal lastplatser inom Medelpad och Jämtland, där speciella lastningsanordningar inrättats, och transporteras till en vedterminal vid järnvägen i Töva ca 10 km väster om Sundsvall. Efter mekanisk särskiljning i olika sortiment kommer virket att därifrån fraktas med bil till mottagande fabriker.

Cellulosa och papper

Allmänna marknadsförhållanden

Flertalet av de faktorer, som tillsammans bestämmer utvecklingen på världsmarknaden för cellulosa och papper, verkade under redovisningsåret i riktning mot en skärpning av det redan tidigare hårda konkurrensläget.

Den allmänna konjunkturen kännetecknades med få undantag av tillbakagång eller stagnation. För den nordiska skogsindustrin var det försämrade ekonomiska läget i Storbritannien och Västtyskland — de två mest betydande marknaderna — särskilt kännbart.

Samtidigt befann sig cellulosa- och pappersindustrin i Förenta Staterna och Kanada i en expansion av större dimensioner än någonsin tidigare. Denna expansion sammanföll med en konjunkturförsämring, som ledde till att den tidigare under 1960-talet årliga tillväxten av papperskonsumtionen i sistnämnda stater — i storleksordningen 2 à 3 milj. ton — helt uteblev. Den ökade produktionen sökte under dessa förhållanden i större utsträckning än tidigare sin avsättning på exportmarknader, vilkas förbrukning redan var mättad av traditionella leverantörer, främst de nordiska länderna. Följden blev ett hårt tryck på prisnivån, vilket under verksamhetsårets senare del accentuerades särskilt ifråga om cellulosa och kraftliner.

Försäljning och leveranser

På *cellulosamarknaden* rådde vid verksamhetsårets ingång ett läge av någorlunda jämvikt. De av samtliga svenska, finska och norska tillverkare tidigare genomförda driftsinskränkningarna hade reducerat lagerhållningen till normala proportioner.

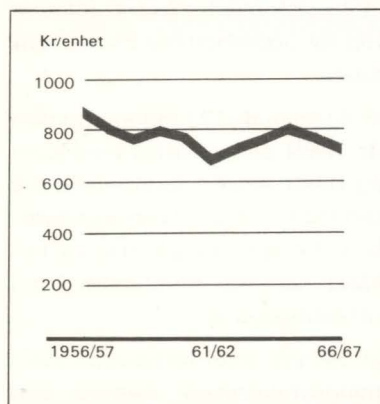
Under verksamhetsåret blev emellertid utbudsöverskottet alltmera uppenbart, och ett prisfall inträffade, som sänkte årsmedelpriserna med 2 à 3 %.

Den tilltagande nordamerikanska exportaktiviteten medförde, att de nordiska tillverkarna icke längre genom egen produktionspolitik kunde bevara en balanserad marknad. Detta ledde mot slutet av verksamhetsåret till en förnyad tillväxt av lagervolymen, vilken blev märkbar även för SCA:s vidkommande.

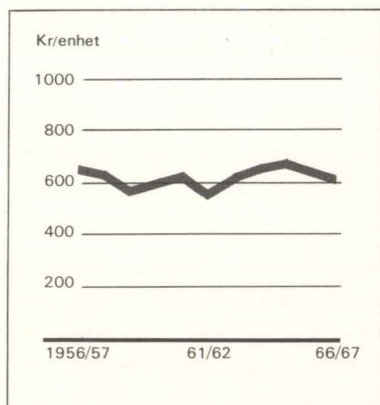
Företagets totala leveranser av cellulosa, inklusive viskosmassa, kunde ökas endast obetydligt i jämförelse med föregående år, nämligen från 579.000 ton till 588.000 ton.

En intensiv verksamhet bedrevs för introduktion av den blekta sulfatmassa, som från början av år 1967 tillverkas i den gemensamt med Columbia Cellulose Co. Ltd. uppförda Skeena-fabriken i British Columbia.

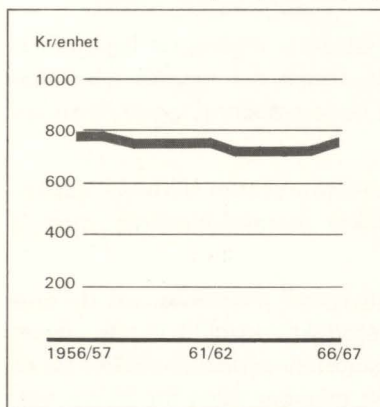
Blekt sulfat
Cif-priser på Storbritannien

Oblekt sulfat
Cif-priser på Storbritannien

Tidningspapper
Cif-priser på Storbritannien

Tillverkning

Genom den hittills bedrivna marknadsföringen som fördelas mellan de tvenne delägarnas försäljningsorganisationer — med Europa som SCA:s huvudsakliga uppgift — har en god grund lagts för avsättningen av Skee-nas fortsatta produktion.

Mot slutet av verksamhetsåret stod det klart att en så betydande del av producenterna i Förenta Staterna och Kanada genomförde en frivillig anpassning av tillverkningen till föreliggande efterfrågan att jämväl den nordiska industrien fann det berättigat att bidra till de gemensamma ansträngningarna att nå en marknadjämvikt. I allmänhet fick dessa åtgärder formen av två veckors stillestånd förlagt till senare delen av kalenderåret 1967. Den omedelbara marknadseffekten härav torde begränsas till en normalisering av producenternas lagerhållning.

Tidningspappersmarknaden karaktäriserades ännu under verksamhetsårets inledande skede av tillfredsställande sysselsättning. På en del av det västeuropeiska marknadsområdet kunde vissa prishöjningar etableras, vilka dock icke medförde någon nämnvärd förändring i SCA:s uppnådda medelpris.

Under året gjorde sig en tydlig avmattning i efterfrågan alltmera gällande och bland annat inträdde en påtaglig minskning i importbehoven på den skandinaviska tidningspappersindustriens största marknad, Västtyskland. Samtidigt togs ett flertal nya maskiner i drift såväl i Nordamerika som i Skandinavien. Detta ledde till en orderbrist, som på flera håll utlöste återhållsamhet i produktionstakten.

SCA:s leveranser av tidningspapper uppgick till 230.000 ton, vilket innebar en minskning med 5.000 ton jämfört med föregående år.

Kraftlinermarknaden var fast vid början av verksamhetsåret och prisläget kunde höjas omkring årsskiftet 1966/67 på flertalet västeuropeiska marknader.

I Förenta Staterna pågår en betydande utbyggnad av kraftlinerindustriens kapacitet, och nytillskotten beräknas under vart och ett av åren 1967, 1968 och 1969 överstiga den samlade svenska och finska produktionen. Under våren 1967 började denna expansion sätta sina spår i Europa, där de amerikanska producenterna successivt började underbjuda varandra. De nordiska tillverkarna, som måste försvara sina marknadspositioner, tvingades att sänka priserna. På grund av prishöjningen omkring årsskiftet 1966/67 blev emellertid det av SCA uppnådda medelpriset endast obetydligt lägre än under föregående verksamhetsår. Leveransvolymen minskade för SCA:s vidkommande från 138.000 ton till 131.000 ton inklusive leveranser inom koncernen.

Efter verksamhetsårets utgång har vissa tecken framkommit, som tyder på att de amerikanska tillverkarna börjat inse det meningslösa i sin europeiska priskampanj. Det är icke uteslutet, att den fasthet, med vilken de svenska och finska producenterna i ord och handling slagit vakt kring sin andel i den europeiska marknaden, kan medföra en ändrad attityd från amerikansk sida.

Jämväl *kraftpappersmarknaden* försköts under verksamhetsåret mer och mer i riktning mot ett skärpt konkurrensläge. Marknadsbalansen var dock bättre än inom övriga sektorer, och SCA:s medelpris kunde hållas vid oförändrad nivå. Produktionen vid Vivstavarvs pappersbruk kunde beredas full avsättning. Leveranserna uppgick till 61.300 ton jämfört med 62.500 ton föregående år.

Produktionen vid sulfittfabrikerna i Fagervik och Essvik nedlades under våren på grund av bristande lönsamhet. SCA:s produktionskapacitet för tillverkning av massa och papper kunde i övrigt helt utnyttjas. Tillverkning-

en av kemisk massa för avsalu och egen förbrukning uppgick till 883.000 ton, vilket med 67.000 ton översteg föregående års kvantitet. Ökningen föll på sulfatmassa, medan produktionen av sulfitmassa genom de två fabriksnedläggningarna gick något tillbaka.

Tillverkningen av papper ökade med 17.000 ton till 471.000 ton. Huvuddelen av ökningen föll på kraftliner och tryckpapper.

Investeringar

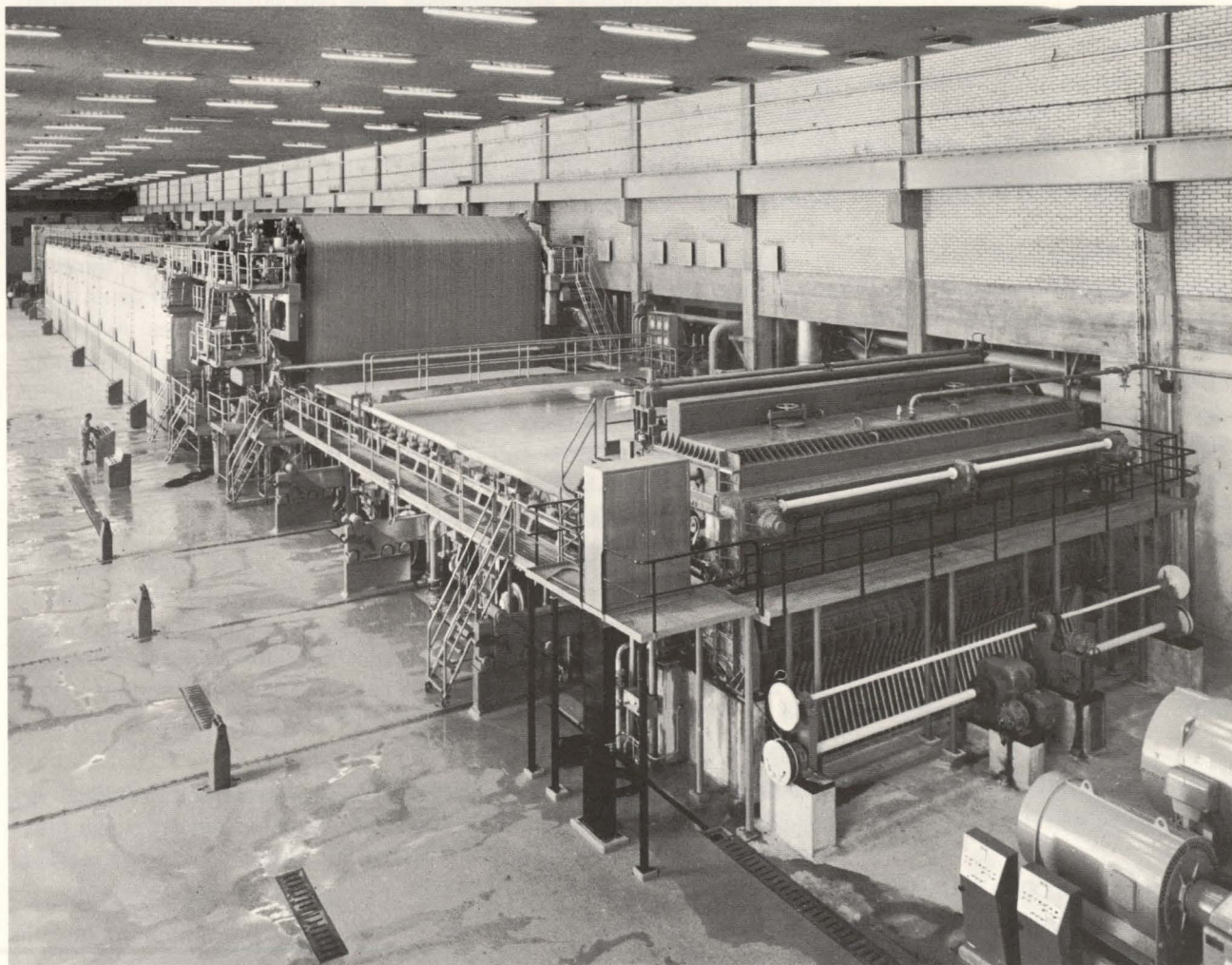
Huvuddelen av årets investeringar koncentrerades till papperssektorn.

Vid Ortvikens pappersbruk färdigställdes och igångkördes den tredje tidningspappersmaskinen vid verksamhetsårets slut. Genom omsorgsfull planering av byggnation och idrifttagande kunde starten ske med ett minimum av störningar. Under 1966 påbörjades tillverkningen av natriumbisulfatmassa i högt utbyte. För återvinning av lut och kemikalier från den nya massaprocessen pågår uppförande av en återvinningsanläggning enligt det s.k. SCA-Billerud-förfarandet. Anläggningen beräknas kunna tas i drift under våren 1968.

Vid Wifstavarf-Östrands industrier avslutades en ombyggnad av pappersmaskinen i Vivstavarv, varigenom dess kapacitet höjdes med 10.000 ton till 72.000 ton kraftpapper per år. Efter nedläggningen av sulfatmassaproduktionen i Fagervik ställdes denna fabriks blekeri om till halvblekning av sulfatmassa, som pumpas över från fabriken i Vivstavarv.

Vid Östrands sulfatfabrik togs det nya sileriet och filtertvätten för björk-massa i bruk. Produktionskapaciteten vid Östrands sulfatfabrik kunde därigenom höjas med 20.000 ton och utgör nu 170.000 ton. Efter ut-

Den nya tidningspappersmaskinen i Ortviken

byggnad av renseriet i Östrand nedlades under våren 1967 driften vid motsvarande anläggningar i Vivstavarv, och båda fabrikerna försörjes där- efter med rundvedsflis från Östrand, kompletterad med flis från sågverken i Sundsvalls-distriktet.

Vid Obbola sulfatfabrik togs en ny ångpanna i drift under augusti månad 1967.

Som avslutning av utbyggnaden av Munksunds pappersbruk pågår arbe- ten på ett nytt landintag för ved, avsett att tagas i bruk vid kalenderårs- skiftet. I projektet ingår en upptiningsanläggning för frusen ved och över- gång till truckhantering av all ved, som anländer med landtransport.

Forskning och utveckling

Utöver det normala forskningsarbete som bedrivs för förbättring av pro- duktkvaliteter och processteknik samt fortsatt bearbetning av de i fjol- årets förvaltningsberättelse omnämnda speciella projekten har också nya projekt upptagits. Ett omfattande utvecklingsarbete har ägnats kemikalie- återvinning genom förgasning. Arbetet har pågått under en följd av år och resulterat i den återvinningsanläggning som nu är under uppförande vid Ortvikens pappersbruk.

Skeena Kraft Ltd.

Det kanadensiska företaget Skeena Kraft Ltd., i vilket SCA äger 40 % av aktiekapitalet och Columbia Cellulose Co. Ltd. 60 %, och som har gemen- sam företagsledning med sistnämnda företag, tog under räkenskapsåret successivt i drift den i Prince Rupert nyuppförda fabriken för blekt sulfat- massa.

Av olika anledningar, såsom starkt stigande lönekostnader under bygg- nadstiden och utvidgning av fabriksprojektets omfattning för att möjlig- göra även produktion av lövvedsmassa, blev den slutliga investeringskost- naden för Skeena-fabriken väsentligt högre än som ursprungligen beräknats och uppgick till totalt ca 67 milj. kanadensiska dollar. SCA:s kapitaltillskott till Skeena Kraft Ltd. hade vid räkenskapsårets slut stigit från beräknade ca 60 milj. kr till ca 90 milj. kr och kan, med beaktande av ofrånkomliga uppkörningskostnader, komma att stiga ytterligare med ca 25 milj. kr.

Idrifttagandet av fabriken stördes och försenades avsevärt av en strejk i september/oktober 1966 samt av en brand, som helt förstörde fabriken hamnanläggning. Uppkörningen av fabriken försvårades av en temporär brist på yrkesskicklig arbetskraft i British Columbia, förorsakad av en ovan- ligt stark investeringsaktivitet inom massaindustrien därstädes. Även vissa brister i konstruktion och utförande av olika delar av fabriken försvårade och fördröjde uppkörningen. Uppkommande tekniska och personella pro- blem har successivt angripits och i de flesta fall lösts under 1967. Fabriken har — om hänsyn togs till att i vissa hjälpavdelningar en del modifikationer behöver genomföras — visat sig kunna uppnå minst den ursprungligen be- räknade kapaciteten av 750 short ton/dag.

Kostnaderna för virkesråvaran har allmänt visat en stigande tendens i British Columbia, bl.a. beroende på starkt ökade lönekostnader. Denna tendens har för Skeenas del under 1967 temporärt förstärkts bl.a. genom svårigheter i fabriken virkesmottagning. Under medverkan av expertis från SCA har initierats ett omfattande kostnadsreduktionsprogram, vilket avser att åter nedbringa vedkostnaderna till ungefär den nivå, som för- utsågs vid Skeenas bildande.

Ovannämnda svårigheter under fabriken idrifttagande och de ökade vir- keskostnaderna kan i kombination med den rådande, mycket svaga mas- sakonjunkturen förutses leda till en förlust på rörelsen i Skeena Kraft Ltd. under kalenderåret 1967.

Produktionen av massa under 1967 fram till den 1 november uppgick till 107.000 short ton.

Utsikter för 1968

Med de tendenser som för närvarande gör sig gällande bör man rimligen kunna förvänta en stegring gradvis av den ekonomiska aktiviteten i flertalet av de länder, som är avgörande för den nordiska skogsindustriens avsattningsförhållanden. Å andra sidan förefaller det knappast realistiskt att antaga att konjunkturförbättringen och den därmed förknippade efterfrågeökningen skulle bli av sådana proportioner, att en naturlig marknadsbalans inom cellulosa- och pappersindustrien kan uppnås under innevarande verksamhetsår.

Mera sannolikt är att konsumtionsökningen under 1968 i allmänhet kommer att väga någorlunda jämnt med de utbyggnader på produktionssidan som blir färdiga att igångköras under samma period. Detta antagande bör för SCA:s vidkommande resultera i en volymmässig förbättring utan att dock ett fullt utnyttjande av den befintliga kapaciteten över hela linjen därmed uppnås. Prisutvecklingen blir under 1968 liksom under 1967 i hög grad beroende av den produktionspolitik, som kan omfattas av de stora producentländerna på ömse sidor om Atlanten.

Sett i ett något längre perspektiv indikerar dock en analys av nu kända utbyggnadsplaner, ställda i relation till en enligt hittillsvarande erfarenheter normal efterfrågeökning, en tendens i positiv riktning med ett jämviktsläge inom två à tre år som en tänkbar möjlighet.

Wellpappemballage

Produktionen och leveranserna vid de wellpappföretag, i vilka SCA har intressen, var under räkenskapsåret 1966/67 av ungefär samma storleksordning som under närmast föregående verksamhetsår. Wellpappmarknaden i Sverige och Danmark karaktäriserades under året av en viss avmattning. För Sveriges del har emellertid efterfrågan under senare delen av 1967 åter börjat öka. I Frankrike och Spanien var marknadsläget kvantitativt sett övervägande gynnsamt. Inga större investeringar företogs under året inom wellpapprörelsen. Den totala kapaciteten inom de berörda företagen, AB Värnamo Wellpappfabrik, Colon Emballage A/S, Papeteries Léon Clergeau S.A. och Papelera Navarra, S.A., omfattande tio fabriker, uppgick till nära 200.000 årston.

Trävaror

Försäljningarna av sågade trävaror bedrevs under räkenskapsåret i ett på det hela taget ogynnsamt marknadsläge, förorsakat av minskad konsumtion såväl på hemmamarknaden som på flera exportmarknader, ett bestående överutbud av lägre kvaliteter samt allmänt förekommande tendenser till lagerminskning hos avnämarna. Redan under hösten 1966 inträdde ett kraftigt prisfall för kvinta- och utskottsvrar, d.v.s. de lägre kvaliteter som utgör huvuddelen av sågverkens tillverkning. Den lägre prisnivån blev sedan gällande för 1967 års affärer. Prissänkningarna stärkte emellertid de svenska trävarornas konkurrenskraft i viss utsträckning, och leveranserna kunde under år 1967 ökas till vissa marknader, främst England.

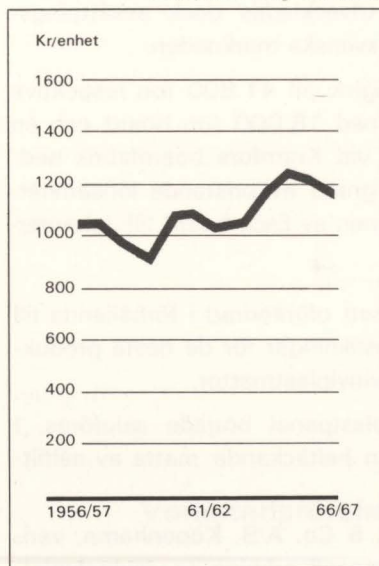
Osorterade varor av furu hade en från de allmänna tendenserna avvikande, betydligt gynnsammare utveckling, karaktäriserad av god efterfrågan och snarast stigande priser. Detta kunde dock icke hindra, att det uppnådda medelpriset på leveranserna i deras helhet sjönk med ca 5 % i jämförelse med föregående räkenskapsår.

Leveranserna från SCA:s sågverk uppgick till 121.400 stds inklusive internleveranser. Härav skeppades 8.000 stds från Lugnviks sågverk, som förvärvats under året.

Tillverkningen uppgick till 119.900 stds, varav 10.400 stds producerades vid Lugnviks sågverk. Driften vid sågverken i Medelpad och Ådalen stördes under vintermånaderna av ovanligt stora snömängder. De kraftiga

Trävaror

Medelpriser cif Englands ostkust

Utsikter för 1968

snöfallen omkring årsskiftet 1966/67 förorsakade t.o.m. allvarliga byggnadsskador vid verken i Kramfors och Lugnvik.

Vid Munksunds sågverk inleddes i början av år 1967 ett investeringsprojekt, som innebar utbyggnad av torkhuset samt installation av mekaniserade anordningar för virkets slutbehandling. Den öppna brädgården i Munksund och utlastningen med pråmar beräknades därigenom kunna avvecklas under år 1968. I mars 1967 nedbrann emellertid det befintliga torkhuset. Som en följd härav utökas investeringen med torkningskapacitet i motsvarande grad, så att målsättningen om artificiell torkning av sågverkets hela produktion kan bibehållas.

I Holmsund utbyttes under sommaren 1967 den ena av sågverkets två ramlinjer mot en s.k. snabbramlinje. I Tunadal togs en anläggning för bandning av virkespaket i drift.

Beslut fattades om att försäljningen av sågade trävaror på den brittiska marknaden fr.o.m. år 1968 skall ske genom ett helägt försäljningsbolag. Detta bolag, benämnt SCA Timber Sales Co. Ltd., har startat sin verksamhet under hösten 1967 i kontorslokaler förlagda till terminalen i Tilbury.

Sedan år 1965 har trävarumarknaden präglats av överutbud, fallande priser och en avvaktande inköspolitik från köparnas sida. Den fortgående rationaliseringen har icke kunnat kompensera sågverken för de sänkta priserna, och lönsamheten har därför kraftigt försämrats. Detta gäller i synnerhet för varor av gran. Som en följd av denna utveckling har utbudet från vissa exportörländer börjat minska, och lagerhållningen i importörländerna har kommit ned på en normal nivå. Eftersom konjunkturutsikterna nu ter sig ljusare på flera huvudmarknader, borde man rimligen kunna räkna med vissa förbättringar av prisläget under år 1968. Mycket tyder emellertid på att nuvarande prisnivå kommer att gälla även för de inledande affärerna för 1968, och man får sannolikt icke räkna med att de positiva drag, som kan urskiljas i marknadsbilden, skall ge konkreta resultat förrän mot slutet av året.

Board

Leveranserna av board uppgick till 45.200 ton, varav 4.100 ton från den sommaren 1966 nedlagda fabriken i Vivstavarv, där lageravvecklingen slutfördes. Motsvarande leveranssiffror föregående år var 55.700 ton respektive 16.000 ton.

Leveranserna av plywood och lamellträ uppgick till 7.000 m³, vilket innebar en ökning med 2.000 m³ från föregående år.

Marknadsläget för samtliga produkter var starkt konkurrenspräglat. Med stigande aktivitet på bygnadsområdet utvecklades dock avsättningsläget för boardprodukterna positivt på den svenska marknaden.

Tillverkningen av board och plywood uppgick till 41.800 ton respektive 7.000 m³. Detta innebar en minskning med 18.000 ton board och en ökning med 1.500 m³ plywood. Driften vid Kramfors boardfabrik nedlades mot slutet av verksamhetsåret på grund av bristande lönsamhet. I samband därmed överflyttades produktionen av Esca-board till Johannedals boardfabrik.

Byggmaterial

Tillverkningen av byggmaterial var i stort sett oförändrad i förhållande till föregående år. Däremot noterades leveransökningar för de flesta produkter. En särskilt stor ökning redovisades för vinylplastmattor.

En skumburen vinylplastmatta och en plastpanel började saluföras. I augusti månad introducerades därjämte en heltäckande matta av nålfilt-typ på den svenska marknaden.

En överenskommelse träffades med Evers & Co. A/S, Köpenhamn, varigenom detta företag upphörde med sin licenstillverkning av vinylgolvplattor.

tor i Danmark och i samband därmed åtog sig att marknadsföra Holmsunds golvmaterial av plast på den danska marknaden. Samtidigt överflyttades den av Evers & Co. bedrivna tillverkningen av Super Granite — en vinylgolvplatta med extra hög halt av polyvinylklorid (PVC) — till Holmsund. Försäljningen av Holmsunds byggmaterial på den brittiska marknaden koncentrerades fr.o.m. 1 april till Holmsund Ltd.

Parkettgolvfabriken i Holmsund är gammal och mindre rationell. Beslut fattades därför om en genomgripande modernisering av fabriken. Arbetet härmed igångsattes efter verksamhetsårets slut.

I Örebro fönsterfabrik installerades en linje för tillverkning, glasning och målning av standardfönster. Linjen kunde tas i bruk mot slutet av verksamhetsåret.

Från fabriker till terminal sker transporterna bl.a. med semitrailers försedda med glasfiberkåpa

Distribution

Såsom meddelades i föregående års förvaltningsberättelse genomföres för närvarande ett nytt distributionssystem för huvudprodukterna cellulosa, papper, trävaror och board. Under verksamhetsåret togs det nya systemet successivt i bruk och uppbyggnaden av transportkapaciteten samt intrimning av systemets olika delar pågår planerligt.

Vid de svenska terminalerna, belägna i Sundsvall och Umeå, påbörjades verksamheten under januari 1967 och har sedan dess gradvis utökats. Utlandsterminalerna i Rotterdam och Hamburg öppnades i början av juli månad, då det första av de tre beställda specialfartygen, M/S Tunadal, gjorde sin jungfruresa. Den tredje utlandsterminalen, belägen i Tilbury, öppnades under senare hälften av augusti månad.

Efter verksamhetsårets utgång togs det andra specialfartyget, M/S Holmsund, i drift i början av november månad. Det tredje fartyget, som erhållit namnet Munksund, sjösattes vid månadsskiftet oktober/november och beräknas komma i drift under våren 1968.

För den egentliga sjötransportverksamheten bildades ett särskilt bolag, benämnt SCA-Transport AB, till vilket äganderätten till fartygen överförts.

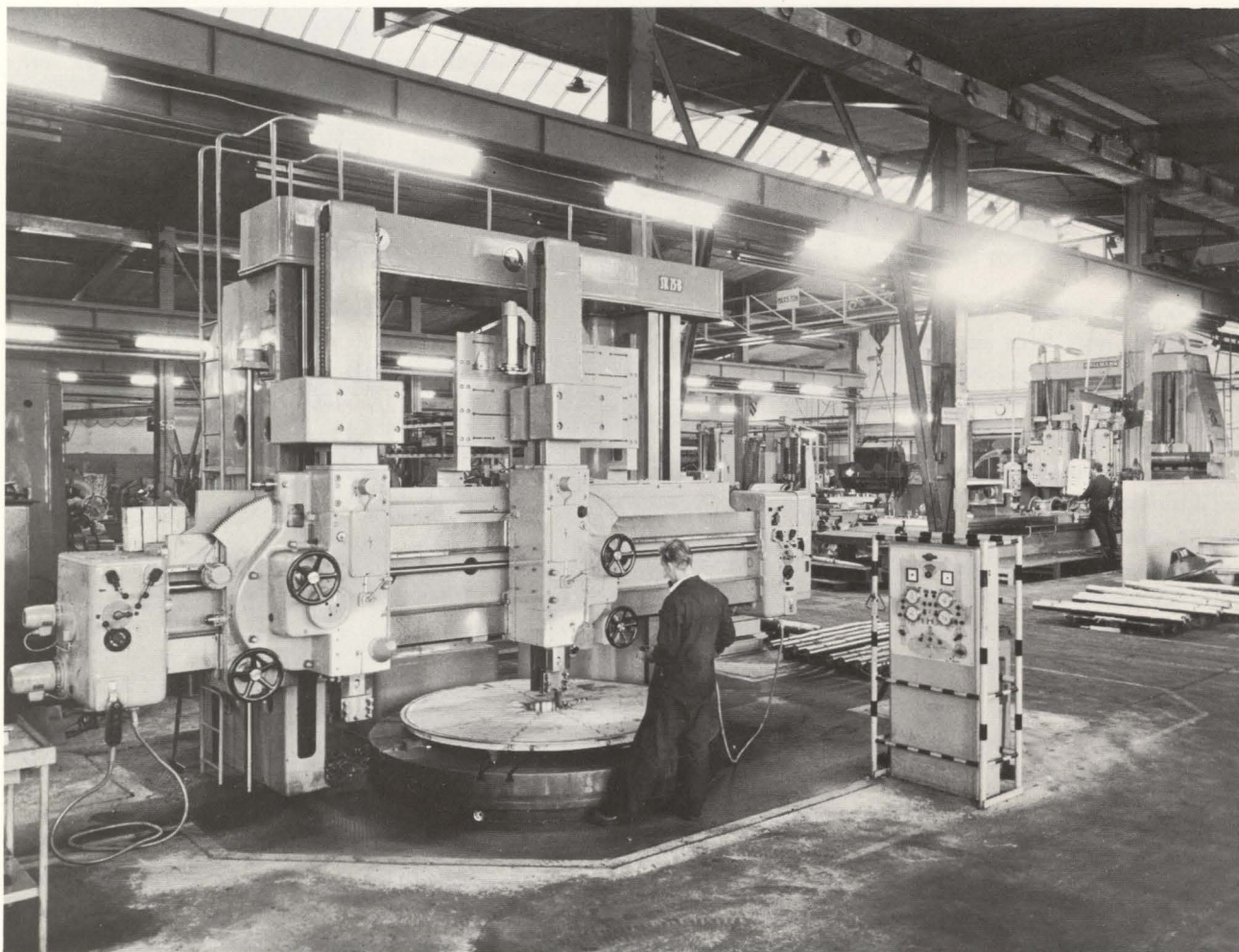
Verkstadsrörelse

Sunds AB:s leveransvärde, inberäknat leveranser till andra företag i SCA-koncernen, uppgick till 88 milj. kr, vilket innebar en ökning jämfört med föregående år med 16 milj. kr eller 22 %. Därav utgjorde 5 milj. kr leveran-

ser från det under året förvärvade dotterbolaget Bröderna Åkessons Maskinfabrik AB. Exportandelen var 46 %. Rörelseöverskottet visade en väsentlig ökning.

Sunds AB övertog under året AB Nordiska Armaturfabrikernas cellulosa-maskinavdelning, varigenom de båda företagens utvecklings- och försäljningsverksamhet på kokningsområdet samordnades.

Cellulosamaskinavdelningen i Sundsbruk slutförde flera betydande leveranser av raffinöranläggningar, system Sund-Bauer. Den i samarbete med

Bearbetning av tunga detaljer till cellulosa-maskiner vid Sundsbruk

det danska företaget A/S Niro Atomizer lanserade avvattnings- och flingtorkningstekniken etablerades framgångsrikt på marknaden, liksom en av amerikanska IMPCO utvecklad ny filtertyp. De viktigaste exportmarknaderna under året utgjordes av Portugal, Västtyskland, Tjeckoslovakien, Rumänien, Spanien och Polen. Försäljningskontoret i Wien utökades ytterligare som en följd av de goda erfarenheter som vunnits vid marknadsföring i Östeuropa.

Ytterligare kvistningsstationer levererades till svensk skogsindustri.

Vid Emba-avdelningen i Örebro var leveransvolymen för huvudprodukten wellpappmaskiner oförändrat hög. Av leveranserna gick ca 25 % till USA. Den i föregående års förvaltningsberättelse omnämnda ordern på häft- och klistermaskiner till ett antal wellpappfabriker i Sovjet levererades till större delen under året. En maskin för automatisk buntning med pappersband, den s.k. Trim-Pak-maskinen, introducerades framgångsrikt på marknaden.

Emba-avdelningens program i avseende på hel- och halvautomatiska för-

packningssystem, Pak-Master, vilka utnyttjar wellpapp som ytteremballage, har fått ett synnerligen gott mottagande.

Genom det i berättelsens inledning nämnda förvärvet av samtliga aktier i Bröderna Åkessons Maskinfabrik AB i Hälsingborg skapades på plastmaskinområdet en enhet, som bör ha förutsättningar att framgångsrikt möta konkurrensen från utomskandinaviska tillverkare.

Värdet av årets investeringar i anläggningar och förvärv av aktier uppgick till 14 milj. kr.

Bröderna Åkessons Maskinfabrik AB, Hälsingborg

Kraftrörelse

Koncernens produktion och distribution av elkraft bedrevs i huvudsak genom dotterbolaget Bålforsens Kraft AB (Båkab), som arrenderade Hammarforsens Kraft AB:s (HKAB:s) rörelse och Wifstavarfs AB:s (Wifstavarfs) kraftrörelse.

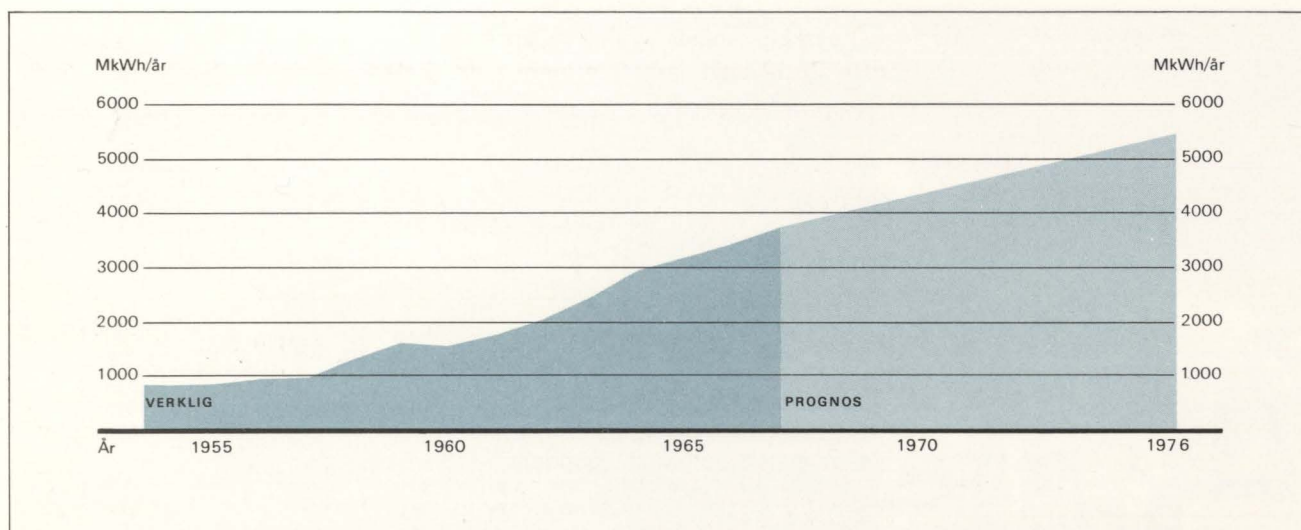
Kraftomsättning:

	Milj. kWh	Förändring från föregående år
Energiproduktionen i Båkabs och dess dotterbolags kraftverk samt Båkab, HKAB och Wifstavarf tillkommande andels- och ersättningskraft från andra kraftverk utgjorde sammanlagt	2.959	+ 174
Från utomstående inköptes	505	— 40
Härjämte alstrades vid SCA:s industrier, huvudsakligen i form av s.k. mottryckskraft	231	+ 25
	<u>3.695</u>	<u>+ 159</u>
Vid SCA:s industrier förbrukades	1.500	+ 58
varav för framställning av ånga	113	— 44
Till större främmande industri- och kraftföretag såldes	1.470	+ 90
Inom den egna detaljdistributionen och hos återdistributörerna förbrukades sammanlagt	540	+ 37

Ökningstakten inom detaljdistributionen, som föregående år var mycket hög, minskade till mera normal nivå. Delvis berodde detta på den avsevärt mildare vintern.

Nybyggnader och underhåll av ledningsnätet krävde förhållandevis stora belopp. Kapaciteten för Båkabs förbindelse med riksnätet i Hällsjö väster om Sundsvall fördubblades till ca 400.000 kW. 130-kV-ledningen till Ortvikens pappersbruk dubblerades. Även Båkabs ledningsnät i Hälsingland förstärktes. Vinterstormarna förorsakade avsevärda skador på ledningsnätet inom vissa delar av distributionsområdet. Då reparationerna till stor del måste utföras under ogynnsamma förhållanden, blev kostnaderna stora.

Båkab:s kraftomsättning åren 1954–1976

Fr.o.m. 1/1 1963 ingår Hammarforsens Kraftaktiebolag i omsättningen.
Fr.o.m. bokslutsåret 1965/66 ingår Wifstavarfs Aktiebolag i omsättningen.

Bygget av Bergvattnets kraftverk i Sjougdälven uppströms Korsselbränna kraftverk fortgår planenligt. Verket tillhör Korsselbränna AB (KBAB), vari Båkab är hälftendelägare. Det beräknas bli färdigt hösten 1968.

Samarbetet inom KBAB (50 % av aktierna tillhör Trafik AB Grängesberg-Oxelösund och AB Bofors) utvidgades under året att omfatta även Dabbsjö kraftverk och tillhörande vattenreglering. Större delen av naturkraften i Saxälven uppströms Korsselbränna och i övre delen av Rörströmsälven kommer här att tillgodogöras, den sistnämnda kraften genom överledning till Saxälven. Arbetena på Dabbsjö-anläggningen påbörjades våren 1967 och kraftverket beräknas komma i drift hösten 1969.

Aktiekapitalet i KBAB ökades med 2 milj. kr till 32 milj. kr med bibehållen fördelning mellan aktieägarna.

För de blivande kraftverken i Olden och Gäddede fortgår projekteringen.

Båkab förvärvade från Wifstavarf 50 % av aktierna i Stensjöns Kraft AB, värda nominellt 4 milj. kr. Utbyggnaden av detta företags naturkraft i Stensjöfallet och Kvarnfallet fortgår planenligt.

Investeringarna i naturkraft, anläggningar och kraftservitut uppgick för Båkab och dess dotterbolag till 13 milj. kr, om förvärv av naturkraft från SCA undantages. De på Båkabs och HKAB:s aktier i andra kraftföretag belöpande investeringarna utgjorde 17 milj. kr för kalenderåret 1966.

Personalfrågor

Tillgången på arbetskraft var god både inom industrien och skogsbruket med ringa personalomsättning.

Antalet anställda i koncernens svenska företag var i medeltal 14.121, varav 11.511 arbetare och 2.610 övriga anställda. Utbetalade löner uppgick till 241,6 milj. kr för arbetare och 86,5 milj. kr för övriga anställda.

Förvärvet av Lugnviks sågverk tillförde företaget 85 arbetare. Även med beaktande av denna personalökning nedgick antalet industriarbetare inom moderbolaget med 445. Nedläggandet av Fagerviks sulfitfabrik, Essviks sulfitfabrik och Kramfors boardfabrik genomfördes så sent under verksamhetsåret, att friställandet av personalen vid dessa produktionsenheter endast till mindre del påverkade årsstatistiken. Den uppnådda personalminskningen på industriarbetarsidan kan därför till övervägande del tillskrivas den fortgående rationaliseringsverksamheten.

Ökade avverkningsålägganden i förening med en ovanligt ogynnsam vintersäsong i vissa kustområden samt övertagandet av skötseln av Björkå AB:s skogsrörelse medförde att antalet skogsarbetare under året ökade med 99. Antalet arbetare inom moderbolaget nedgick sålunda med 346.

Genom Sunds AB:s fortsatta expansion ökade antalet arbetare för dotterbolagens del med 102.

Trots tillskapandet av nya centrala avdelningar, föranledda av övergången till det nya distributionssystemet och till landtransportering av virke, under året gjorda förvärv av andra företag och övertagandet av ovannämnda skogsrörelse kunde antalet tjänstemän bibehållas på en i stort sett oförändrad nivå. Detta möjliggjordes genom en alltmer intensifierad rationaliseringsverksamhet på den administrativa sidan, vilken verksamhet under året resulterade i upplösning av industrigrupperna i Kramfors och Munksund och tillskapande av särskilda produktgrupper för tryckpapper, för sulfatcellulosa och sulfatpapper samt för sågade trävaror.

Den personal, som friställdes genom nedläggelserna av Fagerviks sulfitfabrik, Essviks sulfitfabrik och Kramfors boardfabrik, kunde i samarbete mellan arbetsmarknadsmyndigheterna och företaget till övervägande del beredas arbete utom företaget.

Skyddsverksamheten inom industrirörelsen präglades av fortsatt gynnsam utveckling med i genomsnitt 25,0 olycksfall på 1 milj. arbetstimmar. Denna siffra ligger under genomsnittet för svensk industri.

Utbildningsverksamheten omfattade heltidskurser för lärlingar inom industri och skogsbruk, internatkurser av varierande längd samt kursverk-

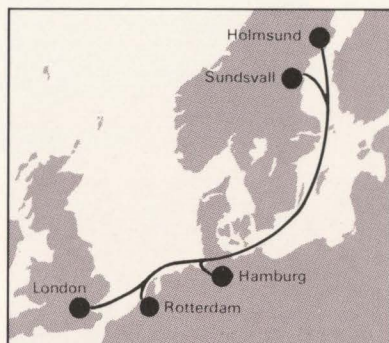
Fiskevatten upplåtes för personalens fritidsfiske

samhet på såväl arbetstid som fritid. Sammanlagt deltog 2.500 personer inom industrirörelsen och 3.500 personer inom skogsrörelsen i utbildningsaktiviteten. I externa kurser deltog sammanlagt 800 personer. Utbildningskostnaden var ca 2,4 milj. kr. Utbildningsplaner för enskilda studier utarbetades i samarbete med Hermods-NKI.

Anställda och löner i moderbolaget	(Jämförelseårets siffror har ökats med de värden som då redovisades i Wifstavarfs AB)	1966/67	Förändring från föregående år
	Under räkenskapsåret var i medeltal i bolagets tjänst anställda		
	arbetare	10.710	— 346
	övriga befattningshavare	<u>2.118</u>	<u>— 19</u>
		<u>12.828</u>	<u>— 365</u>
	I löner och ersättningar utbetalades	Milj. kr	
	till styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare	1,2	+ 0,0
	till arbetare	225,5	+ 10,8
	till övriga	<u>69,3</u>	<u>+ 4,9</u>
		<u>296,0</u>	<u>+ 15,7</u>
Sociala kostnader i moderbolaget	Lag- och avtalsbundna sociala kostnader	31,9	+ 8,3
	Direkta pensioner	<u>8,4</u>	<u>+ 0,4</u>
		<u>40,3</u>	<u>+ 8,7</u>

SCA DISTRIBUTION

Den rationalisering av SCA:s produkthantering och transporter, som nu till största delen genomförts, är ett av många uttryck för företagets strävan att fortlöpande stärka sin konkurrenskraft. Alla led i transportkedjan, från industrierna till kunderna, har samordnats i ett integrerat system.

Därmed har förutsättningar skapats för en effektivare service i form av ökad kontinuitet i leveranserna och förbättrat godsskydd.

Det nya systemet togs i sin första etapp i bruk i juli 1967 och de erfarenheter som det hittills givit är mycket positiva.

SCA distribution

bygger i hög grad på den hanteringsutrustning som konstruerats speciellt för respektive produkt eller produktgrupp.

Pappersrullarna lyfts med ett vakuummaggregat, som beroende på rullarnas dimension tar 6—12 rullar. Risken för mekanisk åverkan på rullarna har genom denna lastningsmetod reducerats till ett minimum.

Massabalarna hanteras i enhetslaster om 64 balar, bandade i mindre enheter om vardera 8 balar. Lyftaggregatet består av 8 elektriskt manövrerade lyfthuvuden, som vart och ett lyfter var sin bandad enhet. Lasten placeras direkt i fartygets lastrum utan manuellt ingripande (bilden till vänster).

Container-lastning av byggmaterial, kemiska produkter etc. ingår som ett komplement till hanteringen av huvudprodukterna cellulosa, trävaror och papper (bilden till höger).

Fyra virkespaket bildar tillsammans en enhetslast om ca 4 standards. Virkespaketen är bandade var för sig och, vad gäller de högre kvaliteterna, skyddade av en plastfilm. (bilden nedan).

För trävarornas del ger distributionssystemet helt nya förutsättningar för en effektiv samordning mellan försäljning och transport. För att tillvarata de härigenom uppkommande fördelarna har bl.a. vidtagits den åtgärden att SCA fr.o.m. 1968 kommer att sälja sina trävaror på den brittiska marknaden genom ett eget dotterbolag, SCA Timber Sales Co. Ltd

M/S Tunadal är det första av tre specialbyggda fartyg som skall svara för de linjemässiga frakterna från Holmsund och Tunadal till utlandsterminalerna. M/S Tunadal är liksom de två övriga fartygen, M/S Holmsund och M/S Munksund, på 11.500 dw-ton. Fartygen utmärks av en mycket hög standard, samtliga ombord har egen hytt liksom tillgång till bastu och gymnastiksal. Antalet ombordanställda är 24.

Moderbolagets bokslut

Vinst- och förlusträkning

Rörelsen

Inga principiella förändringar skedde i gränsdragningen mellan rörelsen och övriga intäkter och kostnader i jämförelse med föregående år.

I praktiken medförde emellertid övertagandet av Wifstavarfs AB:s skogs- och industrirörelse en markant ökning av de arrenden, som utgives till dotterbolag för att täcka deras räntor, avskrivningar och andra i deras vinst- och förlusträkning särskilt redovisade kostnader. Av den till 38,3 milj. kr uppgående minskningen av rörelsevinsten hänförde sig 15,7 milj. kr till kostnadsökningar av detta slag.

Aktieutdelning och vinstöverföring

Specifikation av de större delposterna (milj. kr)

Förändring
från före-
gående år

Dotterbolag

Bålforsens Kraft AB

Förhandsutdelning	1,8	— 1,7
Vinstöverföring	6,0	+ 2,0

AB Värnamo Wellpappfabrik

Förhandsutdelning	0,2	0
Vinstöverföring	3,5	+ 3,5

Sunds AB

Förhandsutdelning	0	— 0,5
Vinstöverföring	1,5	+ 1,5

Swedish Pulp Company (London) Ltd.

4,1	+ 3,9
-----	-------

Intresseföretag

Colon Emballage A/S	1,1	— 0,0
---------------------	-----	-------

Extraordinära poster

Realisationsvinsterna hänförde sig till helt övervägande del till avyttringar av fastigheter och överlåtelse av strömfall.

I "diverse intäkter" ingår ersättningar med 9,8 milj. kr som uppburits i samband med sjöregleringar och nedläggning av flottning, samt återbetalning av 6,3 milj. kr av de finansieringsbidrag som moderbolaget under tiden för utbyggnaden av Bålforsens kraftverk lämnade till Bålforsens Kraft AB och som då redovisades under "extraordinära kostnader".

Avskrivningar

Avskrivningarna på fastigheter innebar fullt utnyttjande av de skattemässigt medgivna värdeminskningssavdragen för byggnader och skogsvägar, medan avskrivningarna på maskiner och inventarier i likhet med föregående år låg ca 16 milj. kr under det vid taxeringen tillåtna avdraget.

Det sammanlagda avskrivningsbeloppet, 70,7 milj. kr, motsvarade i storleksordning ett kalkylmässigt avskrivningsbehov.

Gottgörelse från pensionsstiftelser

Pensionsskulden i den s.k. PRI-stiftelsen ökade med 5,2 milj. kr, varav 3,5 milj. kr täcktes genom överföring från SCA:s pensionsstiftelse av år 1955 och redovisas som intäkt under denna rubrik. Kapitalbehållningen i sistnämnda stiftelse bringades därigenom ned till pensionsreservens nivå.

Ingen ränta gottgjordes stiftelserna under året.

Diverse dispositioner

Nedskrivningarna, som i första hand avsåg aktierna i Skeena Kraft Ltd., liksom också reserveringen skedde med utnyttjande av skattefria intäkter, redovisade under "extraordinära poster".

Ytterligare nedskrivning på Skeena-aktierna skedde genom åtgärder som relateras i avsnittet "aktier och andelar" i kommentaren till balansräkningen på sid. 27.

Skatter Årets skattebelastning omfattade endast s.k. garantiskatt på fastigheterna.

Ortvikens tidningspappersbruk är med en årskapacitet av ca 340.000 ton SCA:s största produktionsenhet

Balansräkning

Fastigheter och anläggningar

Årets förändringar på kontona för fastigheter och anläggningar i sammandrag (milj. kr)

	Skogs- och jordbruks- fastigheter	Industri- och andra fastigheter	Maskiner och in- ventarier	Pågående anläggnings- arbeten
Ingående balans	132,3	143,7	138,3	79,9
Investeringar	10,1	57,5	96,0	74,2
Tillfört vid fusion av dotterbolag	11,0	—	—	—
Överföring av färdigställda anläggningar	0,1	16,2	27,3	— 43,9
Uppskrivning enl. 100 § 2 mom. a) AL	9,9	—	—	—
Avyttringar	— 10,6	— 1,1	— 5,3	—
Överföring till dotterbolag	—	—	—	— 24,7
Avskrivning mot investe- ringsfond	— 0,3	— 9,9	—	—
Avskrivning mot års- resultatet	— 1,2	— 7,6	— 61,9	—
Utgående balans	<u>151,3</u>	<u>198,8</u>	<u>194,4</u>	<u>85,5</u>

Uppskrivningen av skogs- och jordbruksfastigheternas värde kommenteras under "aktier och andelar" nedan.

Den i uppställningen redovisade överföringen till dotterbolag av pågående arbeten avser de tre fartygsbyggerna, som övertogs av SCA-Transport AB.

Aktier och andelar

De viktigaste förvärven redovisas i berättelsens inledning, och fullständig specifikation med angivande av årets förändringar återfinnes å sidorna 34—35.

AB Ismundbacken uppgick genom fusion i moderbolaget.

Det tyska försäljningsbolaget Nordliner Kartonverkauf der SCA övertog försäljningarna även av cellulosa och kraftpapper på den tyska marknaden, varvid bolagets namn ändrades till Svenska Cellulosa G.m.b.H., dess säte och huvudkontor flyttades från Düsseldorf till Hamburg och dess stamkapital ökade från DM 50.000 till DM 250.000.

Bokvärdet på aktierna i Skeena Kraft Ltd. reducerades med 9,9 milj. kr mot samtidig uppskrivning av det redovisade värdet av vissa vattenrätter och vattenrättsbärande fastigheter, som sedermera överläts till Bålforsens Kraft AB.

Långfristiga fordringar

Ökningen under året av fordringar hos andra utgjordes huvudsakligen av de tidigare nämnda tillskotten till Skeena Kraft Ltd.

Tillgodohavandet på konto för investering hos Sveriges Riksbank, som uppgick till 2,2 milj. kr, redovisas i detta bokslut som fordran under "omsättningstillgångar", enär medlen kort efter räkenskapsårets slut blev tillgängliga för uttag.

Varulager

Lagret värderades enligt bestämmelserna i förordningen om inventering av varulager.

För såväl råvaror som fabrikat noterades betydande lagerökningar, som endast delvis kunde hänföras till övertagandet av Wifstavarfs AB:s, AB Ismundbackens och Lugnviks sågverks lager.

Likvida medel Vid bokslutstillfället fanns en likviditetsreserv å 97,3 milj. kr i form av avtalade, ej utnyttjade checkräkningskrediter.

Lagerreserv	Årets förändringar var följande (milj. kr)		
	Ingående balans		199,7
	Tillfört genom övertagande av Wifstavarfs AB:s lager och fusion av AB Ismundbacken		<u>7,8</u>
			207,5
	Pris- och värderingsdifferenser	5,3	
	Vinstredovisningen påverkande upplösning	<u>49,8</u>	- 55,1
	Utgående balans		<u>152,4</u>

Lagerreserven uppgick vid årets slut till ca 35 % av lagervärdet.

Finansierings- och likviditetsanalys

<i>Tillförda medel</i>			Milj. kr
Redovisad vinst	+	19	
Avskrivningar	+	70	
Nedskrivning och reservering	+	15	
Förändring av lagerreserv	-	47	
Verksamhetens medelsöverskott	+	57	
Långfristig upplåning	+	<u>239</u>	+ 296
<i>Disponerade medel</i>			
Nettoinvestering i fastigheter och anläggningar	-	196	
Förvärv av aktier	-	14	
Långfristig utlåning	-	67	
Investeringar	-	277	
Utdelning till aktieägarna	-	<u>29</u>	- 306
Rörelsekapitalets förändring som fördelar sig enligt följande:			<u>- 10</u>
Förändring av varulagervärdet			+ 93
Förändring av kortfristiga mellanhavanden			- 73
Förändring av likvida medel			<u>- 30</u>
			<u>- 10</u>
<i>Rörelsekapitalets sammansättning</i>			
Varulager			439
Kortfristiga fordringar			242
Likvida medel			<u>9</u>
			690
Kortfristiga skulder			<u>- 342</u>
Redovisat rörelsekapital			<u>348</u>

Vid bedömningen bör hänsyn tagas till de under rubriken "likvida medel" nämnda icke utnyttjade checkräkningskrediterna å 97 milj. kr.

Koncernens bokslut

Vinst- och förlusträkning

Rörelsen

Sunds AB:s rörelseöverskott efter avdrag av förvaltningskostnader ökade från 5,5 milj. kr år 1965/66 till 8,2 milj. kr. De övriga dotterbolagens rörelseresultat avvek endast obetydligt från fjolårets värden. Den redovisade ökningen i Wifstavarfs AB uppnåddes genom tidigare omnämnt arrende från moderbolaget.

Avskrivningar

De redovisade avskrivningarna i de dotterbolag, som äger produktionsanläggningar, motsvarade ungefär det kalkylmässiga behovet av avskrivningar. För de svenska bolagen med undantag för Wifstavarfs AB innebar detta också fullt utnyttjande av de skattemässiga värdeminskningsavdragen.

Avskrivningarna hos SCA-Transport AB och de terminalägande utlandsbolagen avpassades efter den tid tillgångarna varit i bruk under året.

Redovisad vinst

Koncernens vinst understeg moderbolagets med 4,7 milj. kr. Negativa resultat hos några dotterbolag bidrog i viss utsträckning till detta förhållande, som emellertid i främsta rummet förorsakades av att balanserade vinstmedel å sammanlagt 4,3 milj. kr hos två av de utländska försäljningsbolagen såsom utdelning överfördes till moderbolaget.

Balansräkning

Mervärde utöver pari på aktier i koncernbolag

Mervärdet fördelar sig med 58,3 milj. kr på aktier i moderbolagets ägo, med 50,3 milj. kr på Bålforsens Kraft AB:s och med 8,1 milj. kr på Sunds AB:s innehav.

De båda förstnämnda beloppen hänför sig väsentligen till aktierna i Wifstavarfs AB respektive Hammarforsens Kraft AB och kommer sålunda till övervägande del att elimineras genom fusionerna av dessa bolag, vilka beräknas bli genomförda under det nu inledda räkenskapsåret.

Finansierings- och likviditetsanalys

Tillförda medel

		Milj. kr
Redovisad vinst	+ 15	
Avskrivningar	+ 99	
Nedskrivning och reservering	+ 19	
Förändring av lagerreserv	— 56	
Verksamhetens medelsöverskott	+ 77	
Långfristig upplåning	+ 265	+ 342

Disponerade medel

Nettoinvestering i fastigheter och anläggningar	— 307	
Nettokostnad för förvärv av värdepapper och rättigheter	— 30	
Långfristig utlåning	— 53	
Investeringar	— 390	
Utdelning till moderbolagets aktieägare	— 29	— 419
Rörelsekapitalets förändring som fördelar sig enligt följande:		— 77

Förändring av varulagervärdet	+ 72
Förändring av kortfristiga mellanhavanden	— 105
Förändring av likvida medel	— 44
	— 77

Rörelsekapitalets sammansättning

	Milj. kr
Varulager	551
Kortfristiga fordringar	260
Likvida medel	<u>15</u>
	826
Kortfristiga skulder	<u>- 433</u>
Redovisat rörelsekapital	<u>393</u>

Avtalade, icke utnyttjade checkräkningskrediter uppgick för koncernens del till 98 milj. kr.

I övrigt hänvisas beträffande koncernens årsresultat och dess ställning till vinst- och förlusträkning och balansräkning på sidorna 37—39 samt till sammandrag av underkoncernernas och enskilda koncernföretags vinst- och förlusträkningar och balansräkningar på sidorna 40—41.

Moderbolagets vinst- och förlusträkning

Kostnadsbelopp med kursiverade siffror

		1.9.1966—31.8.1967			Förändring från föregående år i miljoner kronor
		Kronor			
Rörelsen					
	Intäkter	862.490.234		+ 124,0	
	Kostnader	<u>808.584.807</u>	53.905.427	<u>+ 162,3</u>	— 38,3
Allmänna förvaltningskostnader			12.374.747		+ 2,5
Aktieutdelning och vinstöverföring					
	Utdelning från dotterbolag	6.652.524		— 0,1	
	Vinstöverföring från dotterbolag	11.000.000		+ 7,0	
	Utdelning från intresseföretag	1.069.200		— 0,5	
	Utdelning från övriga	<u>176.637</u>	18.898.361	<u>+ 0,1</u>	+ 6,5
Räntor					
	Från dotterbolag	5.360.956		+ 0,2	
	Till dotterbolag	1.772.906		+ 1,3	
	Från övriga	7.458.925		— 6,1	
	Till övriga	<u>42.579.177</u>	31.532.202	<u>+ 14,2</u>	+ 21,4
Extraordinära poster					
	Realisationsvinst på fastigheter och aktier	10.545.082		— 8,0	
	Diverse intäkter	16.836.466		+ 12,2	
	Diverse kostnader	<u>54.135</u>	27.327.413	<u>— 0,7</u>	+ 4,9
Vinst före avskrivningar, övriga dispositioner och skatter			56.224.252		— 50,8
Avskrivningar					
	Skogs- och jordbruksfastigheter	1.173.689		+ 0,2	
	Industri- och övriga fastigheter	7.643.443		+ 1,0	
	Maskiner och inventarier	<u>61.931.514</u>	70.748.646	<u>+ 6,5</u>	+ 7,7
Investeringsfonder					
	lanspråktagande av fond för rörelse	10.227.000		— 21,5	
	Motsvarande avskrivning:				
	Skogs- och jordbruksfastigheter	292.000		+ 0,3	
	Industri- och övriga fastigheter	<u>9.935.000</u>	—	<u>— 21,8</u>	—
Lagervärdereglering					
	Pris- och värderingsdifferenser	5.338.381		+ 18,0	
	Motsvarande upplösning av lagerreserv	5.338.381		+ 18,0	
	Vinstredovisningen påverkande upplösning av lagerreserv	<u>49.806.000</u>	49.806.000	<u>+ 49,8</u>	+ 49,8
Gottgörelse från pensionsstiftelser			3.471.083		— 16,1
Diverse dispositioner					
	lanspråktagande av tidigare reservering	—		— 1,2	
	Reservering för nedskrivningar	5.930.000		+ 5,9	
	Nedskrivning på aktier:				
	Dotterbolag	310.943		— 14,2	
	Andra bolag	<u>9.411.746</u>	15.652.689	<u>+ 4,2</u>	— 2,9
Skatter			3.700.000		— 8,7
Redovisad vinst			<u>19.400.000</u>		<u>— 13,2</u>

Moderbolagets balansräkning

Avdragsbelopp med kursiverade siffror

Tillgångar

Anläggningstillgångar

		Per 31.8.1967 Kronor		Förändring från föregående år i miljoner kronor
Fastigheter och anläggningar				
Skogs- och jordbruksfastigheter	151.276.000		+	19,0
Industri- och övriga fastigheter	198.752.000		+	55,1
Maskiner och inventarier	194.414.000		+	56,1
Pågående anläggningar	<u>85.500.000</u>	629.942.000	+	5,6
				+ 135,8
Värdepapper och rättigheter				
Aktier i dotterbolag	166.637.018		—	9,1
Aktier och andelar i andra företag	50.179.421		—	6,2
Patent	<u>1</u>	216.816.440		0
				— 15,3
Övriga anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar:				
Dotterbolag	126.602.880		+	14,4
Andra	<u>117.150.328</u>	243.753.208	+	52,6
		<u>1.090.511.648</u>		+ 67,0
				+ 187,5

Omsättningstillgångar

Varulager				
Råvaror	263.424.000		+	33,4
Förbrukningsartiklar	45.720.000		+	8,3
Hel- och halvfabrikat	<u>130.252.000</u>	439.396.000	+	50,8
				+ 92,5
Värdepapper				
Egna obligationer (nom. belopp kr 2.289.000)		2.147.330		— 0,3
Fordringar				
Dotterbolag	56.058.437		+	15,8
Kunder	122.954.252		+	22,9
Andra	55.876.963		+	7,4
Skattefordran	<u>5.128.105</u>	240.017.757	+	5,1
				+ 51,2
Likvida medel		8.767.220		— 29,7
		<u>690.328.307</u>		+ 113,7
		<u>1.780.839.955</u>		+ 301,2

Taxeringsvärden

Skogs- och jordbruksfastigheter	378.772.000		+	3,8
Industri- och övriga fastigheter	<u>234.461.000¹⁾</u>		+	9,5
	<u>613.233.000</u>		+	13,3

Brandförsäkringsvärden

Skogs- och jordbruksfastigheter	70.415.000		—	3,3
Industri- och övriga fastigheter	579.346.000		+	42,4
Maskiner och inventarier	<u>1.304.895.000</u>		+	38,1
	<u>1.954.656.000</u>		+	77,2

Ställda panter

Fastighetsinteckningar	371.349.000		+	55,7
Företagsinteckningar	75.650.000		+	18,2
Aktier	163.118.000		+	113,1
Spärrat banktillgodohavande	<u>1.481.000</u>		—	1,0
	<u>611.598.000</u>		+	186,0

Eget kapital och skulder

Eget kapital

		Per 31.8.1967 Kronor		Förändring från föregående år i miljoner kronor
Bundna medel				
Aktiekapital	366.500.000		0	
Reservfond	124.700.000		0	
Skuldregleringsfond	<u>3.260.000</u>	494.460.000	+ 3,3	+ 3,3
Dispositionsfond		30.000.000		0
Kvarstående vinstmedel				
Enligt föregående års balansräkning	67.477.473			
Avsättning till skuldregleringsfond	<u>3.260.000</u>			
Utdelning till aktieägarna	<u>29.320.000</u>	34.897.473		+ 0,0
Redovisad vinst		<u>19.400.000</u>		- 13,2
		<u>578.757.473</u>		- 9,9

Särskilt avsatta medel

Beskattade				
Reserv för nedskrivningar		5.930.000		+ 5,9
Obeskattade				
Investeringsfond för rörelse	10.885.000		- 10,2	
Investeringsfond för skogsbruk	90.000		+ 0,1	
Lagerreserv	<u>152.397.000</u>	<u>163.372.000</u>	- 47,3	- 57,4
		<u>169.302.000</u>		- 51,5

Skulder

Långfristiga skulder				
Dotterbolag	43.618.151		+ 40,4	
Obligationslån	244.755.000		+ 89,8	
SCA:s PRI-stiftelse	29.004.587		+ 5,2	
Övriga pensionsstiftelser (reversstiftelser)	66.418.164		- 3,3	
Andra stiftelser	13.400.122		+ 0,0	
Andra långfristiga skulder	<u>293.836.693</u>	691.032.717	+ 106,5	+ 238,6
Kortfristiga skulder				
Dotterbolag	45.578.304		+ 8,4	
Låneamorteringar inom ett år	41.633.538		+ 20,1	
Andra kortfristiga skulder	254.535.923		+ 99,1	
Oguldna skatter	—	<u>341.747.765</u>	- 3,6	+ 124,0
		<u>1.032.780.482</u>		+ 362,6
		<u>1.780.839.955</u>		+ 301,2

Borgens- och ansvarsförbindelser

Diskonterade växlar	5.468.000		+ 1,2
Andra förbindelser	<u>107.739.000</u>		+ 32,4
	<u>113.207.000</u>		+ 33,6

Specifikation av moderbolagets aktieinnehav

					Förändringar från föregående år			
		Nom. värde	St.	%	Bokfört värde Kronor	St.	%	Bokfört värde Kronor
Aktier i svenska dotterbolag med egen rörelse¹⁾								
Wifstavarfs AB	Kr	100	435.000	100,0	89.543.000	+ 1.065	+ 0,2	+ 222.000
Bålforsens Kraft AB	Kr	1.000	50.000	100,0	50.000.000	—	—	—
AB Värnamo Wellpappfabrik	Kr	500	2.000	100,0	13.397.000	—	—	—
Sunds AB	Kr	100	100.000	100,0	10.000.000	—	—	—
AB Bröderna Eriksons Mek. Snickerifabrik		1.000	500	100,0	500.000	—	—	—
Förvaltnings AB Aeolus	Kr	500	800	100,0	400.000	—	—	—
AB Cellulosatransport	Kr	100	1.000	100,0	100.000	—	—	—
SCA:s Timmerförvaltning AB	Kr	100	1.000	100,0	100.000	—	—	—
AB Cellulosakalksten	Kr	175	1.000	100,0	1	+ 1.000	+ 100,0	+ 1
SCA:s Bostads AB	Kr	100	1.000	100,0	1	—	—	—
SCA-Transport AB ²⁾	Kr	100	50	100,0	1	+ 50	+ 100,0	+ 1
Tuna Järnvägs AB	Kr	500	96	100,0	1	—	—	—
AB Ismundbacken	Kr	1.000	—	—	—	— 1.000	— 100,0	— 10.030.000
Aktier i utländska dotterbolag med egen rörelse¹⁾								
Papeteries Léon Clergeau S.A.	F	200	24.994	100,0	2.284.000	+ 819	+ 3,3	+ 725.000
Papeterie de Pont-Augan S.A.	F	200	1.490	99,3	313.000	+ 140	+ 9,3	+ 30.000
Cellulose Sales Company Inc.	US\$	100	2.500	100,0	1	—	—	—
Compagnie Belge Svenska Cellulosa S.A.	BFr	8.000	499	99,8	1	—	—	—
Compagnie Française Svenska Cellulosa S.A.	F	50	39.336	98,3	1	—	—	—
Holmsund Flooring Ltd.	£	1.0.0	1.000	100,0	1	+ 1.000	+ 100,0	+ 1
Holmsund Ltd.	£	1.0.0	98	98,0	1	—	—	—
Swedish Pulp Company (London) Ltd	£	1.0.0	100.000	100,0	1	—	—	—
Svenska Cellulosa G.m.b.H. ³⁾	DM	250.000 ³⁾	—	100,0	1	—	—	—
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A.	Lire	50.000	500	100,0	1	—	—	—
Svenska Cellulosa Nederland N.V.	Hfl	1.000	100	100,0	1	—	—	—
Aktier i dotterbolag utan egen rörelse⁴⁾								
Holmsunds AB	Kr	100	50	100,0	1	—	—	—
Kramfors AB	Kr	100	50	100,0	1	—	—	—
Munksunds AB	Kr	100	50	100,0	1	—	—	—
Skönviks AB	Kr	100	50	100,0	1	—	—	—
Svartviks AB	Kr	100	50	100,0	1	—	—	—
Sunds Verkstäder AB ²⁾	Kr	100	—	—	—	— 50	— 100,0	— 1
					166.637.018	—9.052.998		
Aktier i andra svenska bolag								
AB Cellulosa- och Trämasse-producenter	Kr	1.000	1	2,0	1	—	—	—
AB Sukab	Kr	100	17	5,7	1	—	—	—
AB Svensk Byggtjänst	Kr	100	50	0,8	1	—	—	—
AB Svensk Plywood	Kr	100	23	16,4	1	—	—	—
AB Svensk Sprit	Kr	100	2.160	24,0	1	—	—	—
AB Svenska Klorfabrikanter	Kr	100	15	15,0	1	—	—	—
AB Svenska Trähus	Kr	100	3.333	33,3	1	—	—	—

¹⁾ Vinst- och förlusträkningar och balansräkningar återges i sammandrag på sidorna 40—41.

²⁾ Namnändring från Sunds Verkstäder AB till SCA-Transport AB skedde under året.

³⁾ Namnändring från "Nordliner Kartonverkauf der SCA" och kapitalökning från DM 50.000 skedde under året.

⁴⁾ Balansräkningarna upptager aktiekapitalet å kr. 5.000 samt däremot svarande fordran på moderbolaget.

					Förändringar från föregående år			
		Nom. värde	St.	%	Bokfört värde Kronor	St.	%	Bokfört värde Kronor
AB Svenskt Natron	Kr	100	25	25,0	1	—	—	—
AB Svensk Wallboardservice	Kr	100	5	10,0	1	—	—	—
Bergviks Hartsprodukter AB	Kr	100	480	48,0	1	—	—	—
Holmsunds Stuveri AB	Kr	100	100	30,1	1	—	—	—
Pappersbrukens Service AB	Kr	1.000	2	2,9	1	—	—	—
Skogsbrukets Datacentral								
ekonomisk förening	Kr	1.000	1	3,0	1	—	+ 0,1	—
Sundsvalls Förenade Stuveri AB	Kr	250	165	41,3	1	—	—	—
Svenska Pappersbrukens Handels AB	Kr	100	1.380	11,5	1	—	—	—
Svenska Tidningspappersbrukens förening	Kr	1.000	4	15,4	1	—	—	—
Svenska Trävaruproducenter AB	Kr	250	1	1,0	1	—	—	—
Ångermanelfvens Stufveri AB	Kr	100	643	28,6	1	—	—	—
Svensk Trähusexport, förening u.p.a.	Kr	50	—	—	—	— 1	— 1,0	— 1
Umeå Prefabricering AB	Kr	100	—	—	—	— 350	— 16,7	— 1
					18			— 2

Aktier i andra utländska bolag

Colon Emballage A/S	Dkr	12.000.000	—	50,0	26.500.200	—	—	—
Aschaffenburg								
Zellstoffwerke A.G.	DM	50	233.020	20,3	13.025.000	+ 233.020	+ 20,3	+ 13.025.000
Papelera Navarra, S.A.	Pts	1.000	150.000	50,0	8.083.000	—	—	—
Adela Investment Co. S.A.	US\$	10.000	50	1,4	2.571.200	—	— 0,1	—
Scannews (London) Ltd.	£	1.0.0	1.233	12,3	1	—	—	—
Skeena Kraft Ltd.	Can. \$	100	40.000	40,0	1	—	—	— 19.229.999
Sociedade Distribuidora de Papel S.A.R.L.	Esc.	1.000	200	16,7	1	—	—	—
Holmsund Flooring Ltd.	£	1.0.0	—	—	—	— 500	— 50,0	— 1
					50.179.403			— 6.205.000
					216.816.439			— 15.258.000

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att till bolagsstämmans förfogande stående medel, utgörande förutom dispositionsfond å kr 30.000.000

från föregående år balanserade vinstmedel	34.897.473
redovisad vinst	<u>19.400.000</u>
	Kronor <u>54.297.473</u>

disponeras så,

att till skuldregleringsfond avsättes	1.940.000
att till aktieägarna mot kupong nr 23 utdelas kr 8 per aktie	29.320.000
samt att återstående belopp	23.037.473
balanseras	
	Kronor <u>54.297.473</u>

Sundsvall i november 1967

Tore Browaldh

Nils Berggren

C. A. Jacobsson

Wilhelm Haglund

Bo Westerberg

Kurt Hellström

Sten Wählin

Eije Mossberg

Verkst. dir.

Ovanstående vinst- och förlust- och balansräkningar överensstämma med bolagets räkenskaper, vilka granskats enligt avlämnad revisionsberättelse.

John Wendler

P. O. Öhrling

Koncernens vinst- och förlusträkning

Kostnadsbelopp med kursiverade siffror

		1.9.1966—31.8.1967	Förändring	
		Kronor	från föregående år	
			i miljoner kronor	
Rörelsen				
	Intäkter	1.053.879.082	+ 22,5	
	Kostnader	<u>933.795.285</u>	+ 38,8	— 16,3
Allmänna förvaltningskostnader		17.749.378		+ 0,8
Aktieutdelning				
	Från intresseföretag	2.704.686	— 0,4	
	Från övriga	<u>1.725.377</u>	— 1,9	— 2,3
Räntor				
	Intäkter	13.526.384	— 6,6	
	Kostnader	<u>60.647.699</u>	+ 12,0	+ 18,6
Extraordinära poster				
	Realisationsvinst på anläggningstillgångar	14.290.691	— 12,4	
	Diverse intäkter	11.547.656	+ 5,6	
	Diverse kostnader	<u>154.325</u>	— 0,7	— 6,1
Vinst före avskrivningar, övriga dispositioner och skatter		85.327.189		— 44,1
Avskrivningar				
	Skogs- och jordbruksfastigheter	1.326.770	+ 0,2	
	Industri-, kraftverks- och övriga fastigheter	12.591.610	+ 1,4	
	Maskiner, kraftledningar och inventarier	83.902.876	+ 6,1	
	Sjöregleringar	404.367	+ 0,0	
	Kraftservitut	516.526	+ 0,0	
	Patent och tillverkningsrätter	<u>600.000</u>	+ 0,6	+ 8,3
Investeringsfonder				
	Anspråktagande av fond för rörelse	10.299.000	— 21,4	
	Motsvarande avskrivning:			
	Skogs- och jordbruksfastigheter	292.000	+ 0,3	
	Industri- och övriga fastigheter	9.935.000	— 21,8	
	Maskiner, kraftledningar och inventarier	<u>72.000</u>	+ 0,1	—
Lagervärdereglering				
	Pris- och värderingsdifferenser	7.009.433	+ 20,4	
	Motsvarande upplösning av lagerreserv	7.009.433	+ 20,4	
	Vinstredovisningen påverkande upplösning av lagerreserv	50.797.346	+ 27,4	
	Avsättning till lagerreserv	<u>—</u>	— 0,1	+ 27,5
Gottgörelse från pensionsstiftelser		4.464.732		— 16,1
Diverse dispositioner				
	Anspråktagande av tidigare reservering	—	— 3,9	
	Reservering för nedskrivningar	9.360.367	+ 9,4	
	Nedskrivning på aktier, redovisade som anläggningstillgångar	<u>10.044.255</u>	— 19,1	— 5,8
Skatter		<u>7.133.496</u>		— 12,4
Redovisad vinst		14.709.000		— 22,8
	varav minoritetens andel, vinst	3.474		— 0,0
	förlust	<u>—</u>		— 0,0
Koncernens andel		<u>14.705.526</u>		— 22,8

Koncernens balansräkning

Tillgångar

Anläggningstillgångar

		Per 31.8.1967 Kronor		Förändring från föregående år i miljoner kronor
Fastigheter och anläggningar				
Skogs- och jordbruksfastigheter	172.061.000		+ 17,0	
Industri-, kraftverks- och övriga fastigheter	403.968.000		+ 87,3	
Maskiner, kraftledningar och inventarier	331.609.000		+ 79,5	
Pågående anläggningar	121.975.000		+ 29,3	
Sjöregleringar	27.438.000	1.057.051.000	- 4,6	+ 208,5
Värdepapper och rättigheter				
Aktier och andelar	113.062.837		+ 0,6	
Mervärde utöver pari på aktier i koncernbolag	116.762.121		- 1,6	
Kraftservitut	69.319.000		+ 6,7	
Patent, tillverkningsrätter o. dyl.	3.037.140	302.181.098	+ 3,0	+ 8,7
Övriga anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar		147.987.772		+ 52,9
		<u>1.507.219.870</u>		<u>+ 270,1</u>

Omsättningstillgångar

Varulager och trädköp				
Varulager	490.524.000		+ 58,5	
Trädköp	60.879.335	551.403.335	+ 13,1	+ 71,6
Värdepapper				
Aktier	3.816.602		- 0,0	
Främmande obligationer och liknande värdepapper	—		- 2,7	
Egna obligationer (nom. belopp kr 3.471.000)	3.255.285	7.071.887	- 0,6	- 3,3
Fordringar		253.314.242		+ 0,1
Likvida medel				
Svensk valuta	11.506.402		- 34,9	
Utländsk valuta	3.674.282	15.180.684	- 8,9	- 43,8
		826.970.148		+ 24,6
		<u>2.334.190.018</u>		<u>+ 294,7</u>

Taxeringsvärden

Skogs- och jordbruksfastigheter	419.629.000		+ 6,7
Industri-, kraftverks- och övriga fastigheter	481.095.000 ¹⁾		+ 15,5
	<u>900.724.000</u>		<u>+ 22,2</u>

Brandförsäkringsvärden

Skogs- och jordbruksfastigheter	78.724.000		- 3,6
Industri-, kraftverks- och övriga fastigheter	761.772.000		+ 59,7
Maskiner, kraftledningar och inventarier	1.666.679.000		+ 82,2
	<u>2.507.175.000</u>		<u>+ 138,3</u>

Ställda panter

Fastighetsinteckningar	623.247.000		+ 93,2
Företagsinteckningar	119.435.000		+ 30,1
Aktier	168.198.000		+ 113,1
Rebelånade inteckningar	6.000.000		0
Spärrat banktillgodohavande	1.481.000		- 1,0
	<u>918.361.000</u>		<u>+ 235,4</u>

Eget kapital och skulder

Eget kapital och skulder		Per 31.8.1967	Förändring	
		Kronor	från föregående år	
			i miljoner kronor	
Eget kapital				
Bundna medel				
Aktiekapital	366.500.000		0	
Reservfonder	148.089.882		+ 0,4	
Skuldregleringsfonder	9.802.600		+ 3,8	
Skilnad mellan pari och bokfört värde på aktier i koncernbolag	9.669.913		+ 0,1	
Övertagna vinstmedel vid förvärv av koncernbolag	40.307.125	574.369.520	— 0,2	+ 4,1
Disponibla medel				
Disponibla fonder	30.302.055		— 0,3	
Balanserade vinstmedel	55.875.363		+ 4,1	
Redovisad vinst	14.705.526	100.882.944	— 22,8	— 19,0
		675.252.464		— 14,9
Särskilt avsatta medel				
Beskattade				
Reserv för nedskrivningar		9.360.367		+ 9,4
Obeskattade				
Investeringsfond för byggnader	2.000.000		0	
Investeringsfond för skogsbruk	90.000		0	
Investeringsfond för rörelse	16.167.000		— 10,3	
Reserv i utlandet för framtida kommersiellt ändamål	450.366		— 0,1	
Lagerreserv	164.278.000	182.985.366	— 56,0	— 66,4
		192.345.733		— 57,0
Skulder				
Minoritetsintressen				
		76.843		— 0,4
Långfristiga skulder				
Obligationslån	401.038.000		+ 117,2	
PRI-stiftelser	35.298.223		+ 6,3	
Övriga pensionsstiftelser (reversstiftelser)	81.169.991		— 4,0	
Andra stiftelser	13.400.122		— 0,5	
Andra långfristiga skulder	502.998.691	1.033.905.027	+ 146,3	+ 265,3
Kortfristiga skulder				
Låneamorteringar inom ett år	56.265.478		+ 22,3	
Andra kortfristiga skulder	374.663.426		+ 85,2	
Oguldna skatter	1.681.047	432.609.951	— 5,8	+ 101,7
		1.466.591.821		+ 366,6
		2.334.190.018		+ 294,7
Borgens- och ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar	22.924.000		+ 7,5	
Andra förbindelser	109.758.000		+ 23,0	
	132.682.000		+ 30,5	

Av koncernens disponibla medel har respektive bolags styrelser föreslagit avsättning till bundna fonder med sammanlagt kronor 2.269.000.

Av de disponibla medlen hänför sig ca 5 milj. kr till de utländska dotterbolagen. Möjligheten att disponera dessa medel för utdelning till moderbolaget begränsas i viss utsträckning av inskränkningar i rätten till transferering och därmed sammanhängande skattebestämmelser.

Sundsvall i november 1967

Eije Mossberg

Verkst. dir.

Granskad

John Wendler P. O. Öhrling

SCA:s dotterbolags vinst- och förlusträkningar i sammandrag

1.9.1966—31.8.1967 i 1.000 kronor

Kostnadsbelopp med kursiverade siffror.

Svenska dotterbolag	Rörelsen	Räntor och Inom koncernen	utdelningar Utom koncernen	Extra- ordinära poster	Avskriv- ningar	Övriga dispo- sitioner	Skatter	Redovisad vinst
Wifstavarf-koncernen	18.254	456	4.736	4.068	13.502	3.430	1.208	98
Bålforsen-koncernen	26.978	5.560	4.516	5.919	8.292	431	1.089	2.033
Värnamo-koncernen	3.229	3.411	133	—	720	2.478	589	854
Sund-koncernen	8.197	4.730	916	213	3.118	1.179	96	203
BEMS-koncernen	1.621	—	394	2	1.182	—	39	4
Förvaltnings AB Aeolus	—	1.426	1.426	67	—	67	—	—
AB Cellulosatransport	—	—	—	—	—	—	—	—
SCA:s Timmerförvaltning AB	—	—	—	—	—	—	—	—
AB Cellulosakalksten ¹⁾	1	—	9	—	—	—	4	4
SCA:s Bostads AB	165	—	74	4	65	—	22	—
SCA-Transport AB ²⁾	719	—	403	—	316	—	—	—
Tuna Järnvägs AB	6	—	3	—	3	—	—	—
Utländska dotterbolag								
Clergeau-koncernen Nantes	1.077	42	604	34	910	—	—	513
Papeterie de Pont-Augan S.A. Quistinic	57	—	—	—	49	—	6	2
Cellulose Sales Co. Inc. New York	343	—	158	76	29	—	13	277
Cie Belge Svenska Cellulosa S.A. Bryssel	176	4	24	11	40	—	70	105
Cie Française Svenska Cellulosa S.A. Paris	412	8	7	28	111	—	170	174
Holmsund Flooring Ltd. ¹⁾ London	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmsund Ltd. London	137	—	—	3	12	—	—	146
Swedish Pulp Co. (London) Ltd. London	412	22	173	—	42	—	—	259
Svenska Cellulosa G.m.b.H. Hamburg	241	—	33	2	112	—	42	56
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A. Milano	217	—	8	1	19	—	112	77
Svenska Cellulosa Nederland N.V. Rotterdam	175	92	39	—	86	—	—	42

¹⁾ Under 1966/67 förvärvat dotterbolag

²⁾ Under 1966/67 nybildat bolag

SCA:s dotterbolags balansräkningar i sammandrag

per 31 augusti 1967 i 1.000 kronor

Negativa belopp med kursiverade siffror.

Svenska dotterbolag	Fastigheter, maskiner o. dyl.	Övriga anläggn.- tillgångar	Varulager	Övriga omsättn.- tillgångar	Eget kapital	Särskilt avsatta medel	Lång- fristiga skulder	Kort- fristiga skulder
Wifstavarf-koncernen	165.699	13.593	—	1.591	87.850	3.430	84.144	5.459
Bålforsen-koncernen	157.755	173.535	1.730	31.553	86.003	6.716	247.422	24.432
Värnamo-koncernen	6.725	234	2.070	4.249	4.521	1.592	2.796	4.369
Sund-koncernen	18.860	25.312	37.591	34.222	11.346	11.813	62.994	29.832
BEMS-koncernen	14.072	—	—	3	1.101	—	14.897	279
Förvaltnings AB Aeolus	—	24.521	—	1.844	1.036	—	25.329	—
AB Cellulosatransport	—	—	—	582	153	—	411	18
SCA:s Timmerförvaltning AB	—	—	60.879	—	201	—	—	60.678
AB Cellulosakalksten ¹⁾	—	—	—	312	213	—	—	99
SCA:s Bostads AB	4.589	—	—	—	100	—	4.407	82
SCA-Transport AB ²⁾	54.871	—	—	602	5	—	52.978	2.490
Tuna Järnvägs AB	119	—	—	6	75	—	50	—

Utländska dotterbolag

Clergeau-koncernen Nantes	7.192	985	4.064	4.090	3.197	—	4.084	9.050
Papeterie de Pont-Augan S.A. Quistinic	192	7	277	184	342	—	—	318
Cellulose Sales Co. Inc. New York	108	1.878	6.143	7.508	3.967	—	180	11.490
Cie Belge Svenska Cellulosa S.A. Bryssel	645	—	187	791	982	—	—	641
Cie Française Svenska Cellulosa S.A. Paris	1.234	—	—	2.162	2.501	450	—	445
Holmsund Flooring Ltd. ¹⁾ London	—	—	—	—	39	—	—	39
Holmsund Ltd. London	51	—	241	1.284	205	—	—	1.781
Swedish Pulp Co. (London) Ltd. London	6.050	—	186	34.182	2.957	—	—	37.461
Svenska Cellulosa G.m.b.H. Hamburg	3.929	—	—	608	378	—	—	4.159
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A. Milano	393	—	—	360	462	—	133	158
Svenska Cellulosa Nederland N.V. Rotterdam	12.790	164	—	299	93	—	11.519	1.641

¹⁾ Under 1966/67 förvärvat dotterbolag

²⁾ Under 1966/67 nybildat bolag

Koncernens leveranser

i 1.000 kronor

	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67
Sulfitmassa	132.159	150.782	145.581	170.284	152.766
Sulfatmassa	151.026	179.334	175.669	177.635	193.033
Slipmassa	243	330	255	183	169
Papper	201.981	222.270	240.967	297.297	284.450
Wellpappemballage	—	—	13.385	42.385	51.325
Sågade trävaror	70.927	83.887	94.058	113.890	121.409
Board	19.115	20.757	23.041	24.420	21.027
Plywood och lamellträ	4.193	4.153	4.211	4.258	5.412
Dörrar	2.260	2.198	2.766	2.711	3.058
Parkettgolv	10.210	11.835	13.512	13.646	13.088
Trähus	3.412	3.937	7.215	6.134	7.473
Fönster, fasadelement och snickerier	5.758	4.996	16.569	17.200	15.229
Plastprodukter	7.764	8.452	8.881	7.950	8.701
Kemisk-tekniska produkter	6.340	7.434	7.753	7.866	8.100
Klor och alkali	1.283	4.071	5.812	4.660	2.635
Sulfitsprit	1.745	2.485	2.991	3.046	2.931
Terpentin och harts	5.098	5.729	6.529	5.523	6.455
Verkstadsprodukter	28.120	37.877	43.562	56.826	76.466
Elkraft	44.598	54.949	60.442	70.037	72.026
Diverse skogsprodukter	1.962	929	326	701	530
Övriga produkter	5.562	5.011	4.864	4.771	5.428
Fartygsintäkter	—	—	—	—	2.168
	<u>703.756</u>	<u>811.416</u>	<u>878.389</u>	<u>1.031.423</u>	<u>1.053.879</u>

Koncernens tillverkning

		1962/63	1963/64	1964/65	1965/66	1966/67
Sulfitmassa						
	Blekt 1.000 ton	137,6	160,6	160,1	155,4	153,6
	Oblekt 1.000 ton	99,9	112,9	117,4	145,1	146,9
		<u>237,5</u>	<u>273,5</u>	<u>277,5</u>	<u>300,5</u>	<u>300,5</u>
Sulfatmassa						
	Blekt 1.000 ton	140,6	150,5	150,4	140,2	165,2
	Oblekt 1.000 ton	249,3	266,1	257,4	375,0	417,2
		<u>389,9</u>	<u>416,6</u>	<u>407,8</u>	<u>515,2</u>	<u>582,4</u>
Slipmassa omräknad till torrtton	1.000 ton	159,1	175,0	184,6	183,8	193,9
Papper	1.000 ton	323,2	352,4	386,8	453,9	471,2
Sågade trävaror	1.000 stds	78,7	82,1	96,7	111,0	119,9
Board och byggmaterial						
	Board 1.000 ton	44,9	47,5	48,3	59,8	41,8
	Plywoodprodukter 1.000 m ³	5,3	5,3	5,3	5,4	7,0
	Dörrar 1.000 st	11	13	14	12	13
	Parkettgolv 1.000 m ²	513	504	595	615	561
	Plastprodukter 1.000 m ²	848	1.003	1.019	855	892
	Trähus, råvaruåtgång i 1.000 f ³	211	254	409	362	329
Kemiska produkter						
	CMC-produkter och svamp 1.000 ton	2,8	2,7	3,3	3,3	3,3
	Klor 1.000 ton	19,4	26,1	28,1	27,5	27,3
	Natronlut, 100 % -ig 1.000 ton	22,1	30,7	32,1	31,2	31,4
	Sulfitsprit, 95 % -ig 1.000 ton	5,7	7,0	6,9	7,8	7,0
	Terpentin 1.000 ton	1,9	2,2	2,0	2,0	1,5
	Harts 1.000 ton	15,6	15,9	16,3	19,2	18,3
Elkraft						
	Egen produktion, vattenkraft milj. kWh	963	1.226	1.352	1.287	1.374
	Egen produktion, mottrycks- och kondenskraft milj. kWh	128	152	92	206	231
	Andelskraft milj. kWh	<u>1.016</u>	<u>1.103</u>	<u>1.302</u>	<u>1.498</u>	<u>1.585</u>
		<u>2.107</u>	<u>2.481</u>	<u>2.746</u>	<u>2.991</u>	<u>3.190</u>
Vedråvara från egen skog	milj. f ³ tr	73,3	81,4	78,2	89,4	93,1

Revisionsberättelse för Svenska Cellulosa Aktiebolaget

Efter granskning av Svenska Cellulosa Aktiebolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för räkenskapsåret 1 september 1966—31 augusti 1967 får vi avgiva följande revisionsberättelse.

Vi har granskat bolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning, genomgått protokoll och andra handlingar av betydelse vid bedömning av bolagets ekonomi och dess förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder som vi ansett erforderliga.

De för koncernen avgivna vinst- och förlust- samt balansräkningarna har granskats. Bolaget har lämnat lagstadgade uppgifter om aktieinnehav och mellanhavanden med dotterbolag.

Revisionen har icke givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, bolagets bokföring, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen.

Vi har intet att erinra emot den upp- respektive nedskrivning av anläggningstillgångar som framgår av förvaltningsberättelsens bokslutskommentar.

Vi tillstyrker, att bolagsstämman

fastställer den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen per den 31 augusti 1967,

beviljar styrelseledamöterna och verkställande direktören ansvarsfrihet för förvaltningen under den tid revisionen omfattar samt

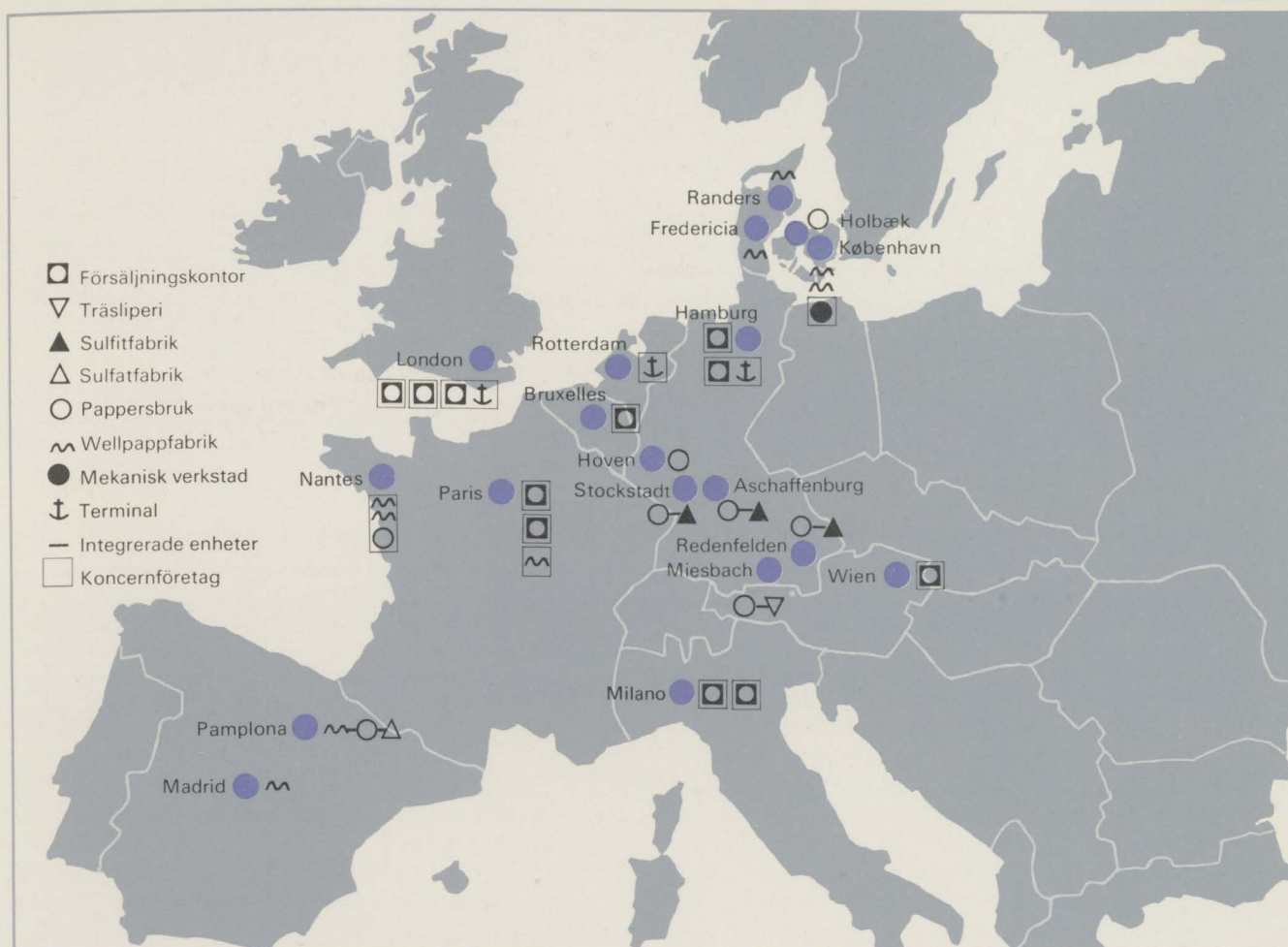
disponerar de till förfogande stående vinstmedlen, vilka utöver dispositionsfonden uppgår till kronor 54.297.473:—, enligt styrelsens och verkställande direktörens förslag, vilket upprättats med beaktande av gällande lagföreskrifter om fondering. Vid tillstyrkandet av den föreslagna vinstutdelningen har vi tagit behörig hänsyn till koncernens ställning och resultatet av koncernens verksamhet i dess helhet.

Sundsvall den 8 december 1967

John Wendler

P.O. Öhrling

Koncernens intressen i Europa

Koncernens intressen i Canada och USA

